
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Monyoród Község Önkormányzata

2020 - 2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	31
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	40
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	62
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	63
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	64
1. A HEP IT részletei	64
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	64
A beavatkozások megvalósítói	65
Jövőképünk	67
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	68
3. Megvalósítás	71
A megvalósítás előkészítése	71
A megvalósítás folyamata	71
Monitoring és visszacsatolás	73
Nyilvánosság	73
Érvényesülés, módosítás	74
4. Elfogadás módja és dátuma	75

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Monyoród Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A községről az első fellelt írásos emlék egy Anjou-korabeli, 1389-ből származó oklevél. Ez Monorod néven említi. Később előfordul Monyaród és Manyorod változatban is. Története során földesura volt Török Bálint. Erről egy 1552. évi adólajstrom tanúskodik. A török hódoltság korában szerencsés fekvésének köszönhetően nem pusztult el. A 18. század elejétől a pécsváradi apátság birtoka, majd annak megszüntetése után a Budapesti Tudományegyetem tulajdonába kerül. Magyar település volt, csak néhány horvát család települt Monyoródra. A 18. század végén erősen megcsappan a magyar lakosság létszáma, telkeiket a környező falvakban élő németek vásárolják meg. A németek közül 1940-ben többen tagjai lettek a Volksbundnak, s a szovjet csapatok elől menekülve 23 család Németországba távozott, ahonnan nem is tért vissza. Vagyonukat a megye különböző településeiről érkezett szegényparasztok kapták meg, s 1947-ben a Felvidékről is betelepítettek 18 magyar családot. A közigazgatási átszervezések szinte évtizedenként hoztak változást. Kezdetben a szederkényi körjegyzőséghez tartozott, majd 1950-től önálló tanács alakult. 1965-től ismét a szederkényi közös tanács tagja. 1990-ben önálló önkormányzatot hoztak létre.

Az 1907-es helységnévtár adatai szerint a lakóházak száma 115, lakónépessége 578, német és horvát nemzetiségűek, római katolikusok.

Ma a falu három utcájában fekvő 96 lakóházat (ebből egy az önkormányzat tulajdona) 182-en lakják. A népességszám az elmúlt években is folyamatosan csökkenő.

2001-ben a lakosság 13%-a németnek vallotta magát.

Különös látvány a kőbánya-rekultiváció területén látható kőfal, ahol jól kirajzolódnak a különböző geológiai rétegek, és amit most dróthálóval is védenek.

A Pécsi borvidék-Versendi körzetéhez tartozó Babarc, Bár, Bóly, Dunaszekcső, Hásságy, Lánycsók, Máriakéménd, Mohács, Monyoród, Nagynyárád, Olasz, Szajk, Szederkény, Versend nevével fémjelzett terület a **Juhfark** nevezetes, hagyományos termőhelye. 30-40 présház van a falu környékén, ahol a szőlőket

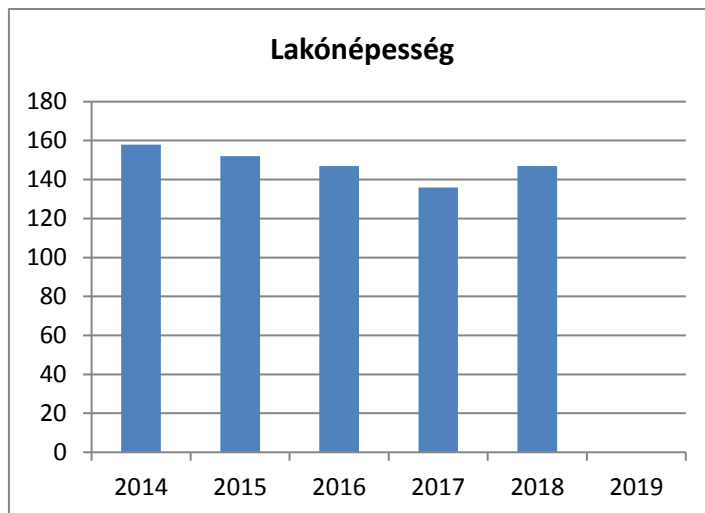
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

gondosan művelik is, ugyanis kiváló fehérborok érlelődnek a hordókban - Juhfark, Chardonnay, Cserszegi fűszeres. Több gazda is akad, aki szívesen viszi a borát a versenyekre.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	158	bázis év
2015	152	96,20%
2016	147	96,71%
2017	136	92,52%
2018	147	108,09%
2019	147	108,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

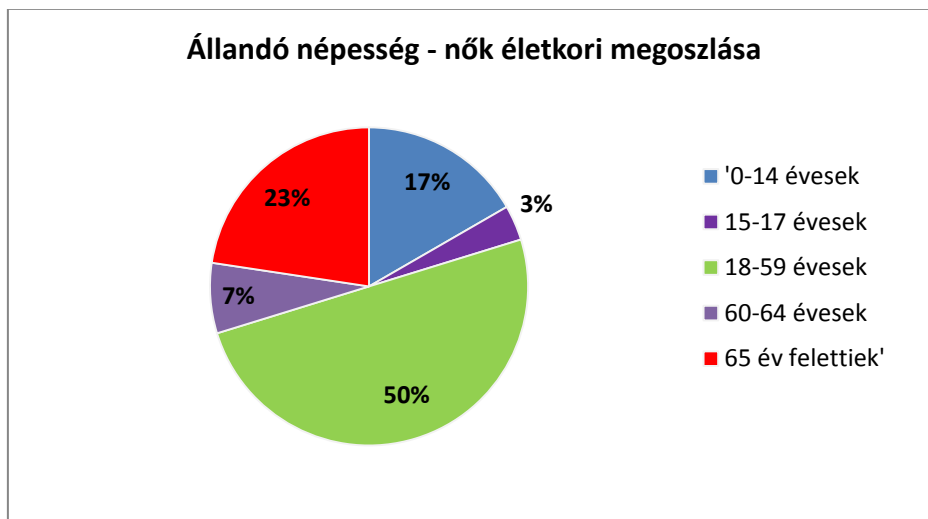
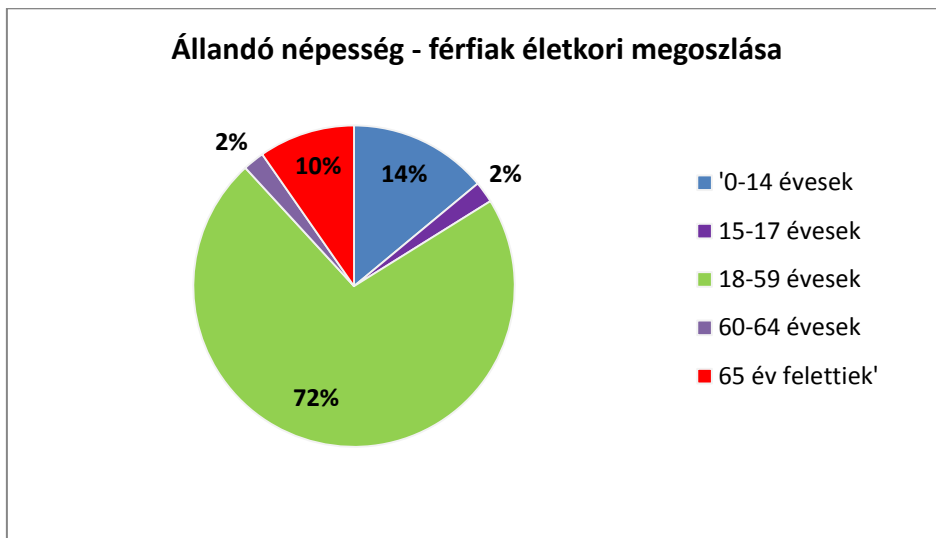
Jelen táblázat adatai, miszerint Monyoród község népessége a 2014-es 158 fős adathoz képest 2019-re 147 főre csökkent, megalapozzák az Esélyegyenlőségi Program helytállóságát.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	93	84	177	52,54%	47,46%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			3	1,69	
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	13	14	27	7,34%	7,91%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	2	3	5	1,13%	1,69%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	67	42	109	37,85%	23,73%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	2	6	8	1,13%	3,39%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	9	19	28	5,08%	10,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adatok elemzésekor szembetűnő, hogy a legnépesebb 18-59 éves korosztály tekintetében a férfilakosság a meghatározó, de a 65 év felettek viszonylatában a női lakosság a község ilyen korú lakosainak 67%-a, így Monyoród község lakossági összetételében is az országos átlag figyelhető meg.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

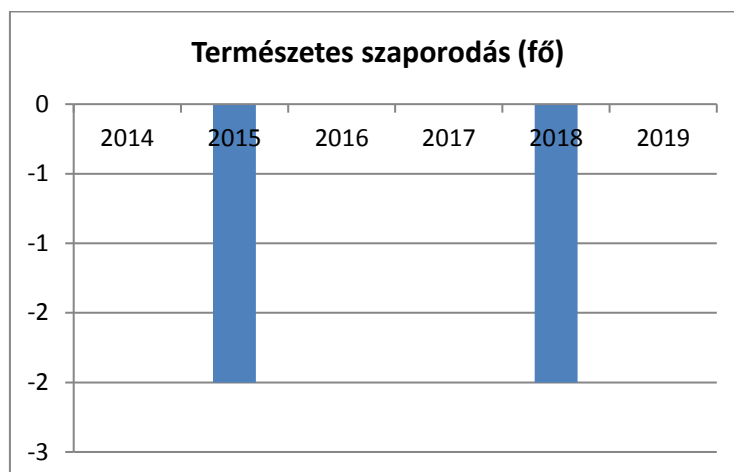
Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	n.a.	-
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	2	2	4
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	3	2	5
Összesen	5	4	-1

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Éveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	n.a.	3	-
2015	1	3	-2
2016	n.a.	3	-
2017	n.a.	3	-
2018	1	3	-2
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

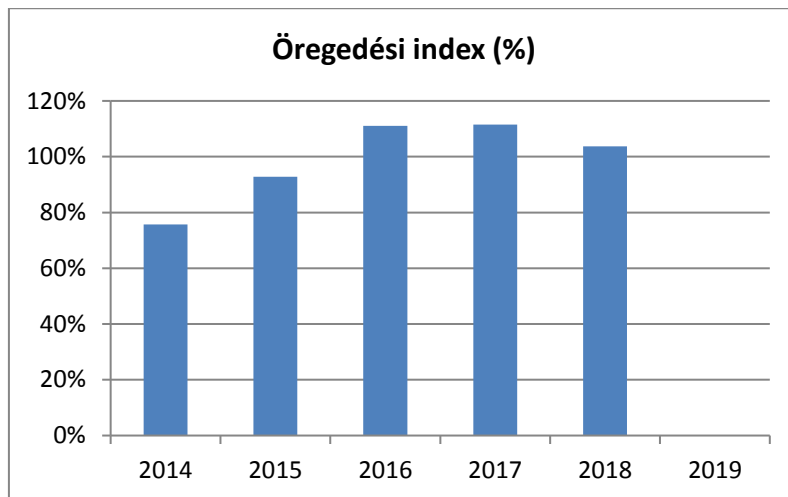

Továbbá az adatokból leolvasható, hogy a 2014-2019-es években a halálozás szám a magasabb, mint az élve születés száma.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	25,0	33,0	75,76%
2015	26,0	28,0	92,86%
2016	30,0	27,0	111,11%
2017	29,0	26,0	111,54%
2018	28,0	27,0	103,70%
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

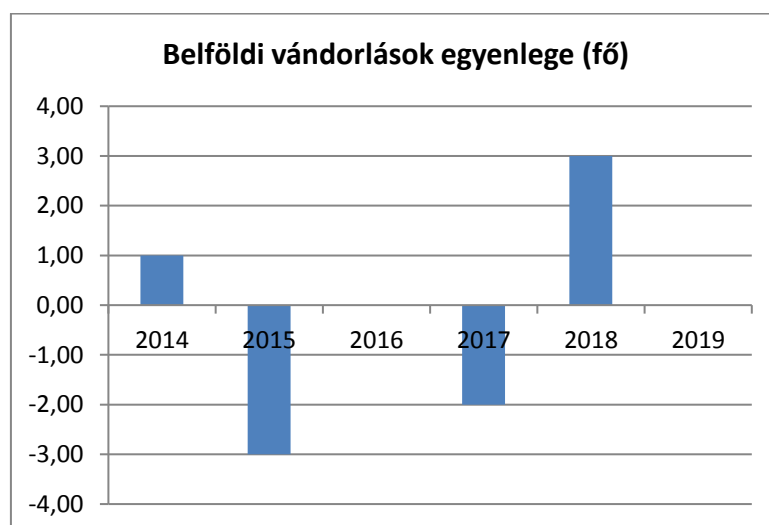

Az ország előregedő társadalmi tendenciája községünkben is megfigyelhető, az utóbbi években egyre csak növekvő öregedési index is ezt igazolja.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	2	1	1,00	5,59
2015	2	5	-3,00	-17,05
2016	1	n.a.	-	n.a.
2017	2	4	-2,00	-11,36
2018	4	1	3,00	16,95
2019	n.a.	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások mérlege egyértelműen kimutatja az öregedő illetve csökkenő lakosság okát: a negatív mérleg, miszerint többen hagyják el a községet, mint akik letelepednek, magában foglalja a többnyire fiatal

lakosság elvándorlását, ennek köszönhetően egyre kevesebb gyermek születik. Az elvándorlás 2015-ben volt a legnagyobb.

A település infrastruktúrája

Közúthálózat

A KSH elérhető legfrissebb (2003. évi, 2004-2005-ben nem publikálták) adatai alapján a belterületi úthálózat rendelkezik burkolattal. A kiépített utak egy részének burkolata jó állapotban van.

A település közúti környezeti terheit a helyi forgalom, valamint a településen áthaladó mezőgazdasági gépek, melyek egyértelműen hozzájárulnak a település útburkolatának egyre rosszabb minőségéhez. Habár az utóbbi években a korlátozásoknak köszönhetően csökkent a községen áthaladó mezőgazdasági gépek mennyisége, a legszükségesebb áthaladó forgalom is nagymértékű károkat okoz, melyeket részleges javításokkal igyekeznek helyreállítani. A helyi közúti személy és áruszállítással foglalkozó gazdálkodó szervezeteknek minden esetben telephellyel kellene rendelkezni a tehergépjárművek tárolása céljából. Pillanatnyilag ez nem minden esetben valósul meg, ezért esetenként akadályozzák a biztonságos közlekedést. Erre terhelődött (terhelődik) rá az elmúlt 10-20 év motorizációs robbanása, a lemaradt közúthálózat felújítással szemben.

Közműellátás

A település közműellátása jónak tekinthető.

A gázellátás a belterületen szinte teljes egészében megvalósított, a vezetékes ivóvíz ellátás a község egészében kiépített, csakúgy, mint a csatornahálózaté, melynek működését a helyi szennyvíztisztító telep látja el.

Egészségügyi ellátás

Monyoród Község Önkormányzata az egészségügyi alapellátás körébe tartozó feladatait a Bóly Város Önkormányzatán keresztül látja el:

- házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,

Szociális ellátás

A szociális ellátást a Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás/Bóly/ biztosítja. A Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás, mint elnevezése is mutatja többcélú intézmény az egészségügyi ellátásokon kívül szociális és gyermekvédelmi feladatokat egyaránt ellát.

Családsegítés

A *Családsegítő Szolgálat* a szociális vagy mentálhigiénés problémák, krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyeknek, családoknak nyújt szolgáltatást az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. A gazdasági világválság hatása érezhető a családsegítés terén. A megnövekedett terhek súlya alatt többen, és egyre gyakrabban keresik fel a szolgálatot. A szociális problémákkal küzdők jelentős számmal, az alacsony végzettséggel és szakképesítéssel nem rendelkezők körül kerülnek ki. Ők voltak azok, akik a rendszerváltozás után elsőként veszítették el a munkahelyüket, s kerültek ki a munkaerőpiacról.

A Családsegítő Szolgálat működése mellett a helyi fiatalok bizalommal fordulhatnak az Ifjúságsegítő Szolgálat munkatársaihoz is, akik a fiatalok valamennyi problémájára segítenek megoldást találni.

Értékeink, küldetésünk

Az Európai Bizottság 2004 májusában tette közzé az „Esélyegyenlőség és diszkriminációmentesség a kibővített Európai Unióban” című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, mely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását.

A diszkrimináció elleni fellépéssel és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket a mindenki számára irányadó Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. Ennek nyomdokaiba lépett a 2007-től 2013-ig terjedő időszakra vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt, egy közösségi akcióprogramként megfogalmazott PROGRESS közösségi program.

A közösségi jog e témakörre vonatkozó teljes harmonizációját hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: törvény) valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára. Lehetővé teszi a közérdekű igényérvényesítést, a jogsérelem esetén a bizonyítási teher megfordulását, és 2005. évtől kezdődően speciális, az egyenlő bánásmód megsértése esetén eljáró hatóság felállítását rendelte el (Egyenlő Bánásmód Hatóság). A törvény 31. §-a értelmében Monyoród Község Önkormányzata az alábbiakban dolgozza ki Települési Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: Program):

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékossgal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Monyoród Község Önkormányzatának célja, hogy Monyoród olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakosával szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Monyoród település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet, valamint

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőséget segítő helyi rendeletek, határozatok a település szociálpolitikai intézkedéseit, ezzel kapcsolatos elveit határozza meg.

Monyoród Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2/2015. (II.18.) számú önkormányzati rendelete fogalmazza meg a települési támogatásról szóló helyi szabályozását.

Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított és megszervezett szociális gondoskodás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson azoknak, akik életkoruk, egészségi állapotuk, jövedelmi és vagyoni helyzetük folytán problémáik megoldására önerőből nem képesek. A szociális gondoskodás biztosítása érdekében az önkormányzat, valamint annak szervei, továbbá a településen működő oktatási, egészségügyi és civil szervezetek kötelesek együttműködni, a tudomásukra jutott, gondoskodást igénylő problémák megoldását kötelesek kezdeményezni.

A rendelet meghatározza a pénzügyi támogatások és a természetbeni juttatások formáját és a döntési hatásköröket.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Monyoród Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Szederkényi Óvoda Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve, és Pedagógiai programja;
- Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal Esélyegyenlőségi koncepciója;
- Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal Közszolgálati Szabályzata;
- Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal SZMSZ-e;
- Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Alapító okirata, Szolgáltatási Koncepciója.
- Baranya Megye Szociális Szolgáltatás szervezési Koncepciója.

A fenti dokumentumokban meghatározott célkitűzéseket jelen Program nem tartalmazza, mivel azokban az egyes területeket érintő feladatok, határidők részletesen meghatározásra kerültek.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási, szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

- Életszínvonal, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, a településen munkahely-teremtési kezdeményezések támogatása.
- Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása)
- Közbiztonság, bűnmegelőzés

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI.5) EMMI rendelet 1. sz. melléklete alapján a TeIR adatbázisból, illetve önkormányzati adatokból nyertük.

A program készítésekor a 2012. évi népszámlálási adatok részben álltak rendelkezésre, továbbá kutatás hiányában nem álltak rendelkezésre a romák, fogyatékkal élők, családon belüli erőszak települési helyzetére vonatkozó kutatási eredmények.

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a nehéz helyzetbe került devizahiteles családokról, a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Kerületünkben tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

A **szegénységi kockázat magas** és alig változott az utóbbi években. A falu – város, illetve településnagyság között megfigyelhető életesély különbségek meghatározók. A vidéki területeken, azaz a falvakban magasabb a munkanélküliségi arány, míg a városokban az átlagnál alacsonyabb. A **szegénység kockázata** és a biztonság hiánya halmozottan jelentkezik egyes hátrányos helyzetű, különösen sérülékeny csoportoknál. Ilyennek tekinthetők a **nagycsaládosok**, a **nyugdíjasok**, a **roma népesség** körébe tartozók, a **fogyatékossgal élők**, a **rossz egészségi állapotúak**, **szenvedélybetegek**, **pszichiátriai betegek** vagy **hajléktalan emberek**. Az idős népesség bizonyos csoportjainál fokozott a szegénység kockázata. A nyugdíjasok között a nemzeti átlagot jelentősen meghaladja az egyszemélyes háztartások aránya. Ezen egyszemélyes háztartások nagy részét alacsony jövedelemmel rendelkező **özvegy nők** alkotják.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

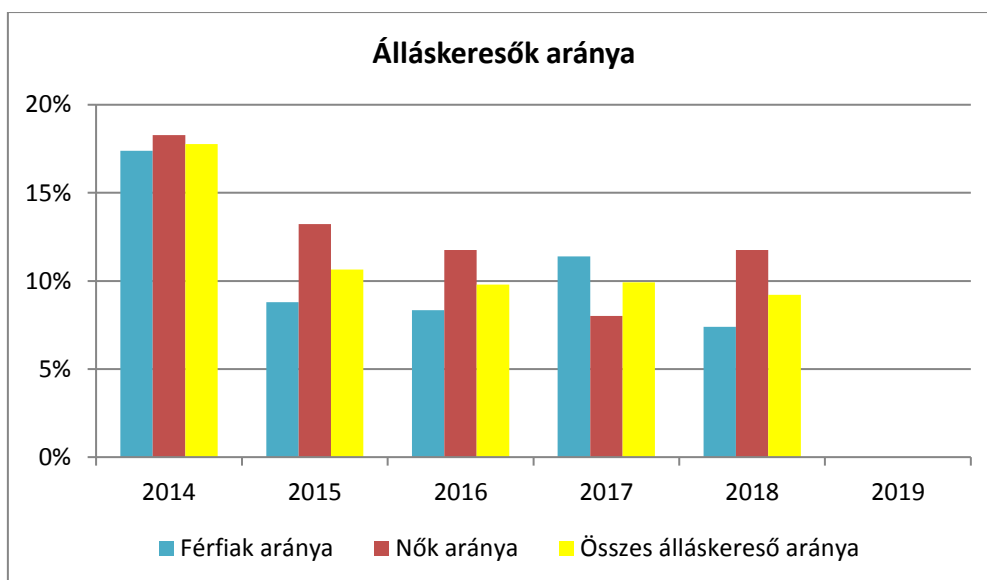
A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	69	52	121	12	17,39%	9,5	18,27%	21,50	17,77%
2015	71	51	122	6,25	8,80%	6,75	13,24%	13,00	10,66%
2016	69	51	120	5,75	8,33%	6	11,76%	11,75	9,79%
2017	68	53	121	7,75	11,40%	4,25	8,02%	12,00	9,92%
2018	71	51	122	5,25	7,39%	6	11,76%	11,25	9,22%
2019	n.a.	n.a.	-	6,75	-	6,5	-	13,25	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

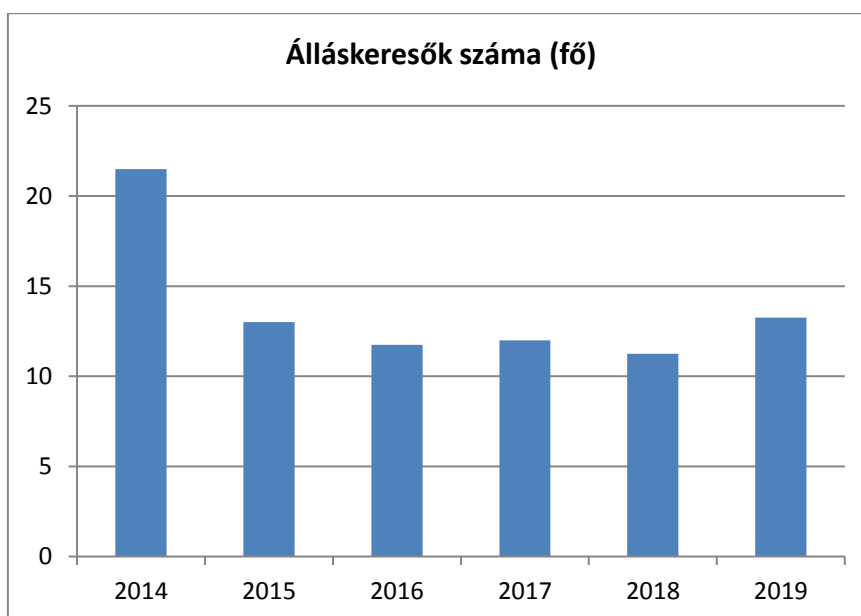

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összege n	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		22	13	12	12	11	13
20 év alatti (TS 1002)	Fő	n.a.	n.a.	n.a.	0,25	0,5	0,5
	%	-	-	-	2,08%	4,44%	3,77%
20-24 év (TS 1003)	Fő	1,25	0,25	n.a.	0,75	0,25	n.a.
	%	5,81%	1,92%	-	6,25%	2,22%	-
25-29 év (TS 1004)	Fő	0,25	0,5	0,75	0,5	1,25	1
	%	1,16%	3,85%	6,38%	4,17%	11,11%	7,55%
30-34 év (TS 1005)	Fő	3	1,25	1,5	1	0,25	0,5
	%	13,95%	9,62%	12,77%	8,33%	2,22%	3,77%
35-39 év (TS 1006)	Fő	1,25	0,5	0,25	0,75	2	1,75
	%	5,81%	3,85%	2,13%	6,25%	17,78%	13,21%

40-44 év (TS 1007)	Fő	5,75	1,75	2	1,25	0,25	0,5
	%	26,74%	13,46%	17,02%	10,42%	2,22%	3,77%
45-49 év (TS 1008)	Fő	2	1,5	0,5	1,25	1,75	3,5
	%	9,30%	11,54%	4,26%	10,42%	15,56%	26,42%
50-54 év (TS 1009)	Fő	5,5	4,25	4	2,5	2,75	1
	%	25,58%	32,69%	34,04%	20,83%	24,44%	7,55%
55-59 év (TS 1010)	Fő	2,5	2,75	2,75	3,25	1,75	4
	%	11,63%	21,15%	23,40%	27,08%	15,56%	30,19%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	n.a.	0,25	n.a.	0,5	0,5	0,5
	%	-	1,92%	-	4,17%	4,44%	3,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi
Hivatal

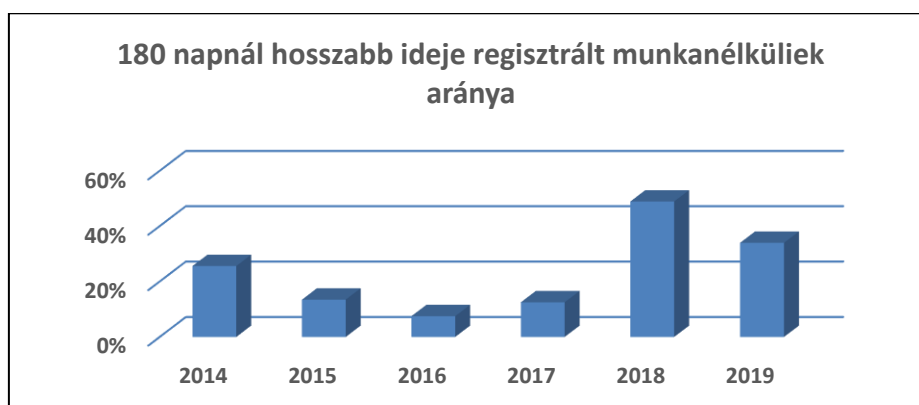
- Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakерүlése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.
- A registerben szereplő munkanélküliek száma az utóbbi években - a szezonális ingadozásoktól eltekintve - emelkedő tendenciát mutat. Ez egyrészt annak a következménye, hogy a megszűnt munkahelyek nyomán - mely a tömeges létszámleépítésekben főleg a szakmunkásokat és betanított munkásokat érintette - kevesebb új állás létesült. Másrészt az országosan vagy megyei szinten be nem töltött állások azt mutatják, hogy ezek nem a munkára várók képzésének és számának megfelelő eloszlásúak, és a helyi infrastruktúra nem segíti a munkaerő mobilitását.
- A Dél –Dunántúlon a foglalkoztatás jelentős szűkülése és az inaktívok számának emelkedése a munkaerőpiaci-helyzet jelentős romlását mutatja.
- Ebben a régióban a gazdaságilag aktívok aránya a népességben belül az előző évekhez képest folyamatosan csökken.
- Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci

részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	25,58	n.a.	n.a.	-	-	-
2015	13,46	n.a.	n.a.	-	-	-
2016	7,5	n.a.	n.a.	-	-	-
2017	12,5	n.a.	n.a.	-	-	-
2018	48,89	n.a.	n.a.	-	-	-
2019	33,96	n.a.	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatsorokat megfigyelve szembeűnő, hogy a regisztrált munkanélküliek nagy része több mint 180 napja regisztrált. Ezen adat az álláshely elvesztése utáni nehéz elhelyezkedést ábrázolja. A munkahelyek megszűnése után ugyanis a telített helyi munkaerőpiacon nehéz az elhelyezkedés, nem találnak a képzettségüknek megfelelő állást, így sokszor, mikor a megélhetés is veszélybe kerül, olyan pozíciót foglalnak el, ahol túlképzettként alacsonyabb bérért ugyan, de a térségben foglalkoztatják őket. A viszonylag magas iskolázottság az alábbi táblázatok adatsoraiból is kiolvashatjuk:

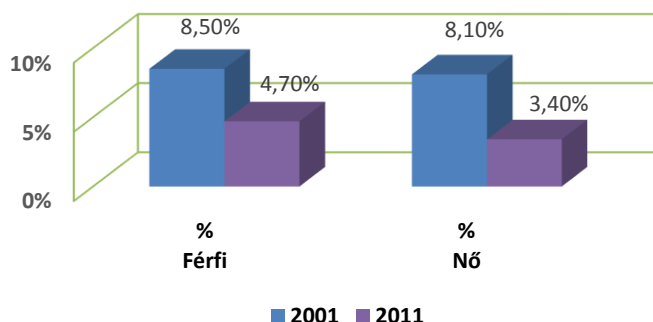
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő TS (1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	91,5	91,9	8,50%	8,10%
2011	95,3	96,6	4,70%	3,40%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

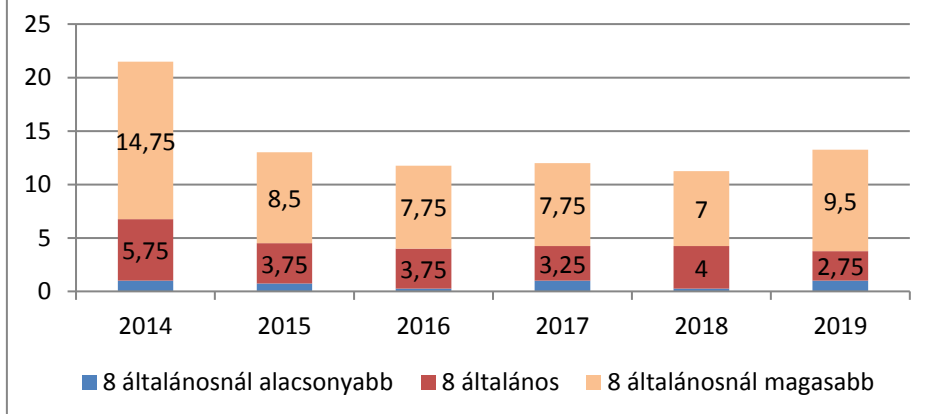

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	21,50	1	4,65%	5,75	26,74%	14,75	68,60%
2015	13,00	0,75	5,77%	3,75	28,85%	8,5	65,38%
2016	11,75	0,25	2,13%	3,75	31,91%	7,75	65,96%
2017	12,00	1	8,33%	3,25	27,08%	7,75	64,58%
2018	11,25	0,25	2,22%	4	35,56%	7	62,22%
2019	13,25	1	7,55%	2,75	20,75%	9,5	71,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

A munkanélküliség és a képzetlenség összefüggése egyenesen arányos. Az adatok szerint a község lakosai közül nincs olyan, akinek általános iskolai végzettsége sincs, ez mindenképpen növeli a munkavállalás

esélyeit. Az adatsorokat vizsgálva szembeűnő, hogy a lakosság nagyobb hányada, minden évben több, mint 70%a rendelkezik az általános iskolainál magasabb végzettséggel, így a térség többi képzetlen munkaerejéhez képest előnnyel indulhatnak.

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

Központi szerepe volt az önkormányzati hivatalnak. Részben ide szerveződött a legveszélyeztetettebb csoport a hosszú ideje munka- és végzettség nélküli álláskeresők foglalkoztatása.

2019. évben 22 fő dolgozott közfoglalkoztatásban.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Monyoród község Baranya megyében, Péctől délkeletre (kb. 25 km-re), Mohácstól nyugatra (20 km-re), az 57-es főút közelében fekvő település. A főúttól 2 km-re található a település, a bekötő út jó állapotú minden közlekedési eszközzel igénybe vehető.

A legközelebbi városközpont, Bóly a településtől kb. 10 km-re helyezkedik el. A vonzáskörzet magában foglalja még Mohács városát, mely városba csakúgy, mint Bóly városba, közvetlen autóbuszjárat nincs, a települések elérése nehezen megoldható, annak ellenére, hogy az ügyintézés illetve orvosi ellátás tekintetében Monyoród Mohács vonzáskörzetébe tartozik. A megyeszékhely, Pécs könnyen megközelíthető, főként a reggeli órákban, munkanapokon több autóbuszjárat is a lakosság rendelkezésére áll, amelyet maximálisan ki is használnak, hiszen Pécs nemcsak képzési, hanem a munkahelyek szempontjából is meghatározó, naponta sokan ingáznak. Mivel a település nem rendelkezik vasútállomással, a vasúti közlekedés nem jellemző, a legközelebbi vasútállomás Bóly, illetve Pécs városában található. A vasúthoz hasonlóan kerékpárút sem került kiépítésre, pedig ez infrastrukturális szempontból rendkívül előnyös lenne, hiszen a szomszédos Szederkény települést elérve a továbbiakban sok település – csakúgy, mint a centrum Bóly, illetve Mohács- megközelíthető lenne.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	15 perc	0	20 perc	0	0	nincs	45 perc
Megye- székhely	25 perc	7	30 perc	0	0	nincs	1,5 óra
Főváros	180 perc	0	5 óra	0	0	nincs	n.a.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistépüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet

megszólítani. Az önkormányzat a járási munkaügyi központtal felvette a kapcsolatot és a munkaügyi központ képzéseiről tájékoztatja a település lakóit.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Baranya Megyei Kormányhivatal Mohácsi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség. Ezen kívül a Kirendeltség együttműködik még a kerületi szociális és más intézményeivel a konkrét feladatoknak megfelelően.

Helyi foglalkoztatást a közfoglalkoztatási program jelenti, amely a regisztrált álláskeresők 70%-nak foglalkoztatásához nyújt lehetőséget.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2014	n.a.	n.a.	-
2015	n.a.	n.a.	-
2016	n.a.	n.a.	-
2017	n.a.	n.a.	-
2018	n.a.	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középfokú tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2014	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2015	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2016	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2017	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2018	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.
2019	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Monyoród községnek saját fenntartású intézménye nincs, így foglalkoztatásra jelenleg nincs lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén nem tapasztaltunk, ilyen irányú bejelentés nem érkezett.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az alapszolgáltatások

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális szolgáltató, illetve intézmény együttműködik az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti – gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási és munkaügyi szolgáltatókkal, intézményekkel, így különösen

- a.) az otthonápolási szolgálattal,
- b.) a pártfogó felügyelői szolgálattal, fogyatékos személy ellátása esetén a gyógypedagógiai, nevelési szakszolgálatokkal és a fogyatékos személyeket segítő, érdekvédelmi szervezetekkel,
- c.) pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg esetén a háziorvossal és a kezelőorvossal.

Szociális alapszolgáltatások:

- a.) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- b.) az étkeztetés,
- c.) a házi segítségnyújtás,
- d.) a családsegítés,
- e.) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- f.) a közösségi ellátások,
- g.) a támogató szolgáltatás,
- h.) az utcai szociális munka,
- i.) a nappali ellátás.

a) igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendeletébe épített be:

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Az önkormányzat rendeletében a bérpótló juttatásra való jogosultság egyéb feltételeként írja elő, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, feltételeknek megfelel, (pl. mentális állapota miatt mentesítést kap), vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. A rendszeres szociális segély 90%-ban fedezett ellátási forma, a bérpótló juttatás csak 80%-ban. Javasolt a bevezetése, mert bár ezzel a mentálisan leépült (amennyiben ez megfélelően igazolható) embereket zárja ki a közmunkaprogram lehetőségéből a rendelet, de meghagyja a jövedelmüket. Az

aktívkorúak ellátásában részesülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Prevenció Központtal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2014	121	1,00	0,83%
2015	122	0,25	0,20%
2016	120	n.a.	-
2017	121	n.a.	-
2018	122	n.a.	-
2019	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők részére álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresési járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos minimálbér napi összegének 100 %-a. (161.000 forint/hó, 7410 Ft/nap).

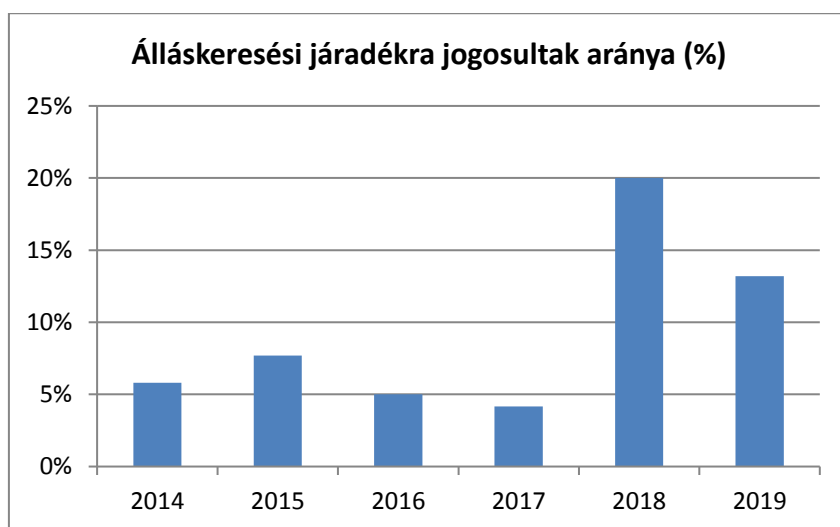
Monyoród község lakossága tekintetében az álláskeresési segélyben részesülők százalékos aránya a munkavállalási korúak tekintetében minden évben 1% illetve ez alatti értéket mutat.

Ezen értékek jóval a megyei átlag alatt találhatók.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2014	21,50	1,25	5,81%
2015	13,00	1,00	7,69%
2016	10,00	0,50	5,00%
2017	12,00	0,50	4,17%
2018	11,25	2,25	20,00%
2019	13,25	1,75	13,21%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2014-2019 között 10 és 22 fő között ingadozott, a járadékra jogosultak száma a 2014-es évhez képest 2019-re kismértékben megnőtt.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2014	10,75	n.a.	-	n.a.	-
2015	4,50	n.a.	-	n.a.	-
2016	6,25	0,25	4,00%	n.a.	-
2017	8,25	n.a.	-	n.a.	-
2018	6,75	n.a.	-	n.a.	-
2019	5,75	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A falugondnoki szolgáltatás hatszáz lakosnál kisebb településen működtethető. A tanyagondnoki szolgáltatás legalább hetven és legfeljebb négyszáz lakosságszámú - külön jogszabályban meghatározott - külterületi vagy egyéb belterületi lakott helyen működtethető. Amennyiben a helyi sajátosságok alapján a tanyagondnoki szolgáltatás több tanyagondnok közreműködésével valósítható meg, a tanyagondnokok által ellátandó körzetek határait a fenntartó települési önkormányzat rendeletében határozza meg - figyelemmel a lakosságszám korlátra - azzal, hogy új tanyagondnoki szolgáltatás négyszáz lakos fölött szervezhető meg.

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás a fenntartó önkormányzat rendeletében részletesen meghatározott feladatokat látja el, valamint - az önkormányzat rendeletében meghatározott módon - közreműködhet az étkeztetés biztosításában.

Egy településen - amennyiben a település mind a tanyagondnoki, mind a falugondnoki szolgáltatásra vonatkozó feltételeknek megfelel - vagy falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás működtethető.

A településen falugondnoki szolgálat működik.

Étkeztetés:

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen:

- a.) koruk,
- b.) egészségi állapotuk,
- c.) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d.) szenvedélybetegségük,
- e.) hajléktalanságuk miatt.

A jogosultsági feltételek szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg. Jogosultsági feltételként jövedelmi helyzet nem határozható meg. Az étkeztetés formái különösen a szociális konyha, a népkonyha és egyéb főzőhely keretében nyújtott ellátás. Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

- helyben fogyasztásával,
- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállításával.

A Szederkényben található Szoceg Nonprofit Kft szállítja ki az ételhordókat a lakosság részére az otthonába.

Házi segítségnyújtás:

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A gondozási szükséglet vizsgálata céljából külön jogszabályban megjelölt szakértői bizottság működik.

A házi segítségnyújtást a szakvéleményben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk összesen 1 önkormányzati bérlakással /házzal/ rendelkezik. Komfortnélküli, szükséglakás nincs.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati lakáshoz jutás rászorultsági alapon kérelemre, bérbeadással történik, a Lakás- és helyiséggazdálkodási koncepcióban előírtak szerint.

Az Önkormányzat a rendeletében fennálló feltételek esetén helyi támogatással nyújt segítséget azoknak, akik a települése házat vásárolnak, építenek vagy házukat korszerűsítik, felújítják. Ezen túlmenően a fiatal házaspárok részére, a megszületett gyermekek számától függően, vissza nem térítendő támogatás állapítható meg. A lakások száma 2014 óta stagnál 92 db. A településen az ingatlanok állapota jónak mondható.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2014	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen ilyen ingatlan nincs.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az önkormányzat tudomása szerint nincs ilyen a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás megszűnése után az önkormányzatok saját rendeltben szabályozták ezt a kérdést, ún. települési támogatás keretében. Monyoród Község Önkormányzat képviselő-testülete a 2/2015. (II.18.) számú önkormányzati rendelete szabályozza a lakhatást segítő támogatásokat, amely villany, illetve gáz előrefizetős mérőre történő utalással, valamint vízdíjhátralék kiegyenlítésére a szolgáltató számlájára történő utalással lehetséges.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	17	0
2015	17	0
2016	8	0
2017	4	0
2018	1	0
2019	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralekók felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, az erőszak áldozatai például kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok. Monyoródon az eladósodottság miatti krízishelyzetről jelenleg nincs tudomásunk.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településünk közterületein nem élnek hajléktalanok ennek ellenére a jelzőrendszer kiépített és a segítségnyújtást végző intézmények elérhetőek. A hajléktalanság problémája sok szempontból-jogi, munkaerő-piaci, lakásügyi, pszichiátriai-értelmezhető. A hajléktalanok közül sokaknak még alkalmazkodási, összeférhetlenségi problémáik is vannak és nem utolsó sorban valamilyen szenvedély betegségük is vélelmezhető.

A hajléktalanná válás jellemző okai strukturális (szegénység, tartós munkanélküliség, intézményekből való kikerülés) és családi-, kapcsolati konfliktusok. Számuk nehezen meghatározható. Többségük semmilyen szociális intézménnyel nem tart kapcsolatot, kisebb hányaduk leginkább karitatív intézményekkel, népjóléti irodákkal, munkaügyi intézményekkel áll kapcsolatban. A hajléktalanok többsége (80%-a) férfi, az átlagéletkor 39,7 év. A leggyakoribb az 55 évesek száma. Nagyobb részük egyedülálló (nőtlen/hajadon, elvált). A hajléktalanok 94,2 %-ának nincs munkája, a munkavállalók zömmel a „fekete” munkaerőpiacon dolgoznak, tehát nincs társadalombiztosításuk, nem szereznek szolgálati időt és egyáltalán nincsenek stabil megélhetési- és munkaügyi helyzetben. Ellátásukban kiemelkedő a nem állami szervezetek részvétele, ugyanakkor a szociális és egészségügyi ellátásuk nem kellően megoldott és összehangolt. Baranya megyében a TÁMASZ Alapítvány szervezésében, Pécssett jól kiépített ellátórendszer működik. A hajléktalanság kezelésében szintén fontos a társadalmi reintegráció és rehabilitáció közreműködő szereplőinek folyamatos konzultációja, programkidolgozása.

Hajléktalan személyeket ellátó bentlakásos intézmények

A hajléktalan személyek ellátását biztosító bentlakásos, illetve átmeneti intézményi elhelyezési formák **területi eloszlása igen egyenetlen.** Jelentős ellátórendszer épült ki Pécssett, elsősorban a TÁMASZ Alapítvány fenntartásában, ahol bentlakásos formában Átmeneti Szállás (férfiaknak és nőknek), Éjjeli Menedékhely (férfiaknak és nőknek), Ápoló Otthon, és Lábadozó áll a rászorulóknak rendelkezésére (összesen 215 férőhely), valamint a téli időszakban plusz 40 főnek időszakos férőhely. E mellett megszervezték a Nappali Melegedőt (200 fő), a Népkonyhát (150 fő), a hajléktalanok 24 órás Házi orvosi Ügyeletét – betegszállítással -, továbbá az ellátórendszerrel szemben bizalmatlan, abból valamilyen okból kiszoruló hajléktalanok segítésére két Utcai

Szociális Szolgálatot (4 fő) működtetnek. Ezen kívül a TÁMASZ Alapítvány látja el a Dél-Dunántúli Régió Diszpécser Szolgálat, és a Dél-Dunántúli Régió Módszertanának feladatait.

Pécs mellett Szigetváron (12 fh.), Komlón (24 fh.) és Mohácson (19 fh.) találunk hajléktalan személyeket ellátó intézményeket.

A hajléktalan személyeket ellátó átmeneti férőhely kihasználtság az elmúlt években jelentősen megemelkedett, egyes ellátási formákban (pl. éjjeli menedékhely) 120 % körül mozog.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

α) telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatáshoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a városszövetbe agyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket). A településen telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemző (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.) Monyoród községében szegregátum nincs.

b) telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői, (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya stb.)

A településen a telepek/szegregátumok nem alakultak ki ezért ilyen településkörnyezetben nem élnek.

c) Szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Monyoród községben nincsenek erre utaló folyamatok.

A településen a népességen belül jellemzően alacsony a romák aránya, a roma lakosság a településen szétszóródva él. A lakosságon belüli arányukról pontos szám nem áll rendelkezésre, ám az nyilvánvaló, hogy a településen nagy tömegben nem található meg egy-egy területen, így elmondható, hogy erőteljes etnikai szegregáció nem tapasztalható.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

α) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A települési állampolgárok a közszolgáltatások többségét nem tudják helyben elérni, ezeket legközelebb a megyeközpontban, Pécsen vehetik igénybe.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),

- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

A településen mind a háziorvosi, mind a védőnői státuszt betöltik, előbbi esetében 1 fő minden napi rendeléssel, míg a védőnői szolgálatot a szomszédos Szederkény községben lakó védőnő látja el. A védőnő 3 településen lát el szolgálatot (Máriakéménd, Monyoród, Szederkény) minden nap jár a településen és személyesen keresi fel a kismamákat, gyermekeket.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelet Pécssett illetve Bólyon 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik.

A területi ellátásért felelős kórház a Baranya Megyei Kórház, míg a gyermekek vonatkozásában a Pécsi Gyermek Klinika.

Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (Eütv.) biztosítottak a településen. A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptató anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében a településen vehetők igénybe a gondozási időben az itt élők számára. Az ifjúsági egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eütv.) a kistérségben biztosított. 18 éves kornál fiatalabb korban szülő nőkről nyilvántartott adat nincs, de becslések szerint a vizsgált időszakban nincs 18. életévénél korábban szülő nő a településen.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé.

Az egészségügyi mutatók viszonylag pontos képet adnak a település egészségügyi helyzetéről. Mind a méhnyakrák-, mind az emlőszűréseken viszonylag alacsony a felnőtt nők részvételi aránya. A kötelező védőoltásokból senki sem maradt ki. A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának.

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá a településen szervezett egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján az állampolgárok számára hozzáférhetők. Ebben fontos tényező, hogy részben a szociálisan rászorult lakossági szegmens prevenciója élvez prioritást, de ide tartoznak az életkor és neme által meghatározott kockázati faktor lehetőségével bíró állampolgárok is.

Fogászati szűrést az iskolai, óvodai- nevelési-egészségügyi feladatok közt a gyermekfogorvos végez az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. Az iskola fogászati rendelésen valamennyi tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi szakellátás Monyoródon (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a 25 km-re lévő megyeközpontban, Pécsen lehet igénybe venni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A kikerülő étel minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik, így az egészséges táplálkozás szempontjait mindig szem előtt tartva megfelelő táplálás biztosítható. A védőnő minden évben nyaranta egészséges ételkészítésről tanítja a helyi lakosságot, az ehhez szükséges alapanyagokat és helyszínt az önkormányzat biztosítja. A résztvevők száma minden évben egyre több, sikeresnek mondható a rendezvény.

Monyoród községben a közétkeztetést 6 fő veszi igénybe 2 fő 50-60 év közötti, 4 fő 70 év feletti lakos. A közétkeztetésben a Monyoródi falugondnok segít, az igénylőknek, minden nap ő szállítja házhoz az ételhordókat. Az ételt a Szederkényi Szocég Nonprofit Kft. készíti el.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. A település rendkívül sok lehetőséget nyújt a sportolni vágyók számára. A helyi sportpálya, valamint a művelődési ház is alkalmas különféle sportfoglalkozások szervezésére, mint a jóga, thai-boks, aerobic vagy asszonytorna, illetve emellett külön foglalkozások lebonyolítására.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, fogyatékosok nappali intézménye, nappali melegedő, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsőde, családi napközi és idősek átmeneti elhelyezését nyújtó intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit. Monyoród községben 1 fő veszi igénybe a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, melyről, ha jelzés érkezik a falugondnoknál történik a riasztás.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	4,00
2015	3,00
2016	7,00
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A természetben nyújtott támogatások köréből kiemelkedik a közgyógyellátásban részesülők száma. Az eddigi évek során 3 illetve 7 fő részesült közgyógyellátásban. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a települési népesség számának viszonylatában magas, ami részben az idős lakosság magas arányával másrészt az alacsony nyugdíjakkal magyarázható.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2014	n.a.	n.a.	0,00
2015	n.a.	n.a.	0,00
2016	1,00	n.a.	1,00
2017	n.a.	n.a.	0,00
2018	n.a.	n.a.	0,00
2019	n.a.	n.a.	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díjban a településen senki sem részesül.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta, akik külön-külön, illetve szervezetekbe tömörülve is tesznek községünkért. A Német Nemzetiségi Önkormányzat, a közösségi élet fórumaiként szolgál.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük. A kombinált kezelési módszer pedig élhető atmoszférát teremt, ahová az emberek szívesen járnak haza, ahol szívesen töltik szabadidejüket.

A ciklusprogramban testet öltő településfejlesztési stratégia, amely az erre épülő településrendezési tervekkel térbeli-műszaki-ökológiai kereteket biztosít a megfogalmazott célkitűzéseinek megvalósításához. A település zöldhálózati rendszerének fejlesztése a közterületek karbantartása, megőrzése tervszerű, és folyamatos. A gondozott környezet okot ad arra, hogy a lakosok büszkék legyenek arra, ahol élnek, és ösztönzőleg hat arra, hogy ezen állapot megőrzésében tevékenyen részt vegyenek.

A zárt terek mellett jelentősek a közterület rendezvények is (Gyermeknap, Falunap, Idősek Napja, Születi felvonulás).

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat bevonja a kerület társadalmi életébe, a településfejlesztési programok előkészítésébe. Segíti a nemzetiségi művészeti csoportok alakulását, bemutatkozását, a nemzetiségi hagyományőrző rendezvények lebonyolításához helyszínt biztosít.

A településen könyvtár is működik, ahol a lakosok díjmentesen vehetik igénybe az internet-szolgáltatást, illetve az egyre csak bővülő könyvválaszték a lehetőségekhez mérten kielégíti a beiratkozottak igényeit.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nincsenek etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen önkéntes munkásokat főként tavasszal, a közterületek virágosításakor illetve nyáron, szintén a közterületek ápolásakor figyelhetünk meg civil szerveződések formájában. A település lakó a helyi játszótér festését minden évben elvégzik. Monyoród legtöbb embert megmozgató önkéntes munka folyamata, az önkormányzati épület átalakítás során történt a 90-es évek elején. Ekkor alakították ki a kultúrház, a könyvtár és az orvosi rendelő termeit.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás elindítása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
A települési állampolgárok egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, nem jó.	A településen az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód biztosítása mindenki számára minden ország, település központi kérdése. Földrajzi elhelyezkedéstől, származástól, nemtől, életkortól függetlenül mindenkit azonos jogok illetnek meg, tehát kivétel nélkül törekedni kell ezek érvényesítésére. A cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Sokszor tapasztalhatjuk, hogy ez nem valósul meg, legyen ez köszönhető vagyoni státusznak, vagy társadalmi sztereotípiának, vagy a gyermekek esetében az életkornak.

Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyermekvédelmi törvény) 5. §-a szerint a veszélyeztetettség „olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza”. Ez a megfogalmazás nem ad komoly támpontot egy-egy valós eset megítélésében, és így megőrzi a mérlegelés lehetőségét és felelősségét. A veszélyeztetettség fogalmának pontosítására a gyakorlati munkában mindenképpen szükség van. Egy lehetséges megközelítés az alábbi kategóriákat jelöli meg:

Veszélyeztetett

- az alkoholista, önmagát a környezetére is veszélyes módon elhanyagoló, krónikusan beteg szülő gyermeke,
- a felbomlott és ez által talaját veszített család elhanyagolt gyermeke,
- a bölcsődékben, óvodákban és iskolákban tartósan kirívó magatartású, neurotizálódott gyermek és serdülő,
- a tanulásban lemaradt, túlkoros gyermek,
- javítóintézetből vagy a nevelőotthonból elbocsátott, nem utógondozott fiatal.

Gyermekbántalmazás

A gyermekbántalmazás a gyermek veszélyeztetettségének egyik megnyilvánulási formája, de a gyermek veszélyeztetettsége bántalmazás nélkül is megvalósulhat, így például a gyermek magatartása, a szülő egészségi állapota, anyagi körülménye, életvitele lehet veszélyeztető körülmény anélkül, hogy ez a gyermek bántalmazását is jelentené.

A *gyermek bántalmazásán* azt értjük, ha valaki(k) sérülést okoz(nak) a gyermeknek, vagy a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt, történést szándékosan nem akadályozza(ák) meg. Ez a gyermek további életére kiható, jelentős mértékű sérülés lehet testi, érzelmi, erkölcsi, szellemi, egészségügyi jellegű, illetve a gyermek méltóságát sértő, személyiségfejlődését károsan befolyásoló. A gyermekeket érheti bántalmazás családon belül, intézményi keretek között vagy – ritkább esetben – lehetnek idegen személy által okozott bántalmazás szenvedő alanyai is.

A magyar jogrendszerben nincs pontos meghatározás arra vonatkozóan, milyen eset minősül gyermekbántalmazásnak, elhanyagolásnak, a szakemberek között is vita van e tekintetben. A WHO definícióját elfogadhatónak tekinthetjük:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (*rossz bánásmód*) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.” A rossz bánásmód lehet fizikai, érzelmi, szexuális és egyéb jellegű, és megvalósulhat aktív (cselekvő) és passzív (elhanyagoló) magatartással, a gyermeket rossz bánásmód érheti családon belül, illetve családon kívül.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

2014 és 2019 között nem vettek védelembe gyereket, családba fogadott, vagy átmeneti illetve tartós nevelt státusszal rendelkező gyermek nincs a településen.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2014	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	20
2015	14
2016	9
2017	7
2018	9
2019	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az elmúlt években átlagosan 9-20 gyermek részesült rendszeres kedvezményben, száma a települési népesség számának viszonylatában magas.

A kiegészítő illetve rendkívüli kedvezményben való részesülésről nem rendelkezünk adatokkal.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben senki nem részesedik, mivel ilyen a helyi szabályozásban nincs.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A településen kedvezményes étkeztetésben, tankönyvtámogatásban részesülők száma 1 és 2 fő között alakul. Ingyenes tankönyvellátásban 1 és 6 fő gyermek részesült.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Adataink szerint magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek a településen nem élnek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált, teleszerű lakókörnyezet nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	1	1
2015	1	2
2016	1	3
2017	1	2
2018	1	2
2019	1	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen mind a háziorvosi, mind a védőnői státuszt betöltik, előbbi esetében 1 fő minden napi rendeléssel, míg a védőnői szolgálatot a szomszédos Szederkény községben lakó védőnő látja el. A védőnő 3 településen lát el szolgálatot (Máriakéménd, Monyoród, Szederkény) minden nap jár a településen és személyesen keresi fel a kismamákat, gyermekeket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen minden hónap első csütörtöki napján egy pécsi gyermekorvos rendel a helyi rendelőben 9.00 órától.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A szakellátási szolgáltatások a megyeszékhelyen érhetőek el. Pécsen van a székhelye a Társak Tanácsadó Központnak ahol beszédhibával, figyelemzavarral vagy egyéb észlelési- tanulási zavarral küzdő gyermekekkel foglalkozik vagy az Apáczai Nevelési Központ Korai Fejlesztő, Logopédiai és Gyógytestnevelési Intézet korai fejlesztés, SNI ellátással, integráltan oktatott, nevelt sérült gyermekek rehabilitációs megsegítésével foglalkozik.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátások közül helyben megoldott a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekjóléti szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között a Bólyi Gyermekjóléti Társulás látja el.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között a hatáskörükbe tartozó ügyek tekintetében a Bólyi Járási Hivatal és a Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője jár el, egyéb ügyekben a védőnői szolgálat és a Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás végzi. A védőnő a várandós kismamák, gyermekes anyukák keresik fel problémáikkal. A családlátogatások alkalmával nagyon sokszor megoldást jelent a szülők számára a felmerülő gondok kapcsán a megerősítő beszélgetés, a problémákról történő együttgondolkodás, ahhoz, hogy a megfelelő szakellátást biztosító intézményhez forduljanak.

A védőnő a terhes és gyermekes anyukákat, a gyermekek kora alapján látogatja, várandósokat havonta egyszer, csecsemőket 4-6 hetes korig hetente egyszer, 1 éves korig havonta egyszer, 1-3 éves korig

kéthavonta egyszer, 3-6 éves korig félévente egyszer. A tanácsadás gyakorisága szintén a gyermekek koraalapján történik, újszülött korban kéthetente, csecsemőkorban havonta, 1-3 éves kortól évente kétszer, 3-6 éves korban évente egyszer. A védőnő lakossági egészségnevelési programokon (védőnői méhnyakrákszűrő program), az iskolai szűrővizsgálatokon a 2, 4, 6, 8. osztályban részt vesz, valamint feladata még az iskolai fogadóórák, illetve egészségnevelési órák tartása.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az önkormányzat a helyi szociális rendelet alapján átmeneti segély adható amennyiben a kérelmező vagyoni, jövedelmi és egyéb körülményeinek ismeretében vélelmezhető, hogy problémáját más módon nem tudja megoldani, egyszeri átmeneti segély állapítható meg annak a személynek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsonyabb az öregségi nyugdíjminimum 150 %-ánál, egyedülálló esetén 200 %-ánál, aki, és akinek a vele közös háztartásban élő családtagja vagyonnal nem rendelkezik. Ebben az évben egy átmeneti segély iránti kérelem érkezett a képviselő-testülethez így kimondható, hogy nem jellemző a krízishelyzet a településen. A családok átmeneti elhelyezését a Bólyi Szociális és Gyermekejóléti Társulás keretén belül működő Gyermekek Átmeneti Otthonán keresztül kerül ellátásra. Az átmeneti gondozásra iskolai hiányzás, családi konfliktus, lakhatási problémák és a szülők szenvedély- betegség miatt került sor.

Azon családok számára, akik válsághelyzetbe kerültek a Bólyban működő családok átmeneti otthona nyújt segítséget. A 2007. óta működő intézmény 35 férőhellyel rendelkezik. 2012. évben átlagosan 36.08 főt láttak el, jelenleg 10 család él itt. A családok többsége családi konfliktus, bántalmazás, elégtelen lakhatási körülmények, albérlés fizetési nehézségek, kilakoltatás, uzsorás előli menekülés, szülő szenvedélybetegsége, ill. életvezetési problémák miatt kérte elhelyezését az intézménybe, az alábbi településekről: Alattyán, Máriakéménd, Ócsárd, Bükkösd, Sziebertpuszta, Pécs, Győr, Mohács.

Monyoródról senki sem vette igénybe a szolgáltatást.

A település 5-30 km-es körzetén belül további otthonok működnek (Pécs, Máriakéménd).

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a településen biztosított. A településen futballpálya is található, ami népszerű a gyermekek körében.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Gyermekétkeztetésben részesülők számát a 4.1.3 táblázat tartalmazza, a 2013-ban 14 fő volt jogosult 2019-ra az ingyenes étkezésben részesülők száma szintén 14 fő. Az okok között lehet a munkanélküliség és az általános elszegényedés is.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások úgynevezett alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (2020.-as adatokkal aktuálisan)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db	
Az óvoda telephelyeinek száma		2	
Hány településről járnak be a gyermekek		3	
Óvodai férőhelyek száma		100+25	
Mini Bölcsődei férőhelyek száma			
Óvodai csoportok száma		3+1	
Mini Bölcsődei csoportok száma			
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6.30h-16:30h	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		4 hét	
Személyi feltételek		Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		10	0
Kisgyermeknevelő (felsőfokú végzettséggel)		1	0
Pedagógiai asszisztens		3+1	0
Gyógypedagógusok létszáma: utazó logopédus		3	0
utazó gyógypedagógus (SNI-s fejlesztés)			

Óvodai dajka

A Monyoródi gyermekek a Szederkényi óvodába járnak.

Az intézmény 1947 őszétől működik. A német nemzetiségi nevelés 1967-től épül be a pedagógiai tartalmakba. 2002-2003-as évben az óvoda nagy átalakításon és bővítésen ment keresztül. Korszerű tornaszobával, logopédus szobával és konyhai blokkal egészült ki.

Az óvoda 2017 tavaszán egy mini bölcsődei csoporttal bővült, így már többcélú intézményként működik.

Jelenleg az óvodában 74 gyermek 3 csoportban vesz részt a nevelésben, a mini bölcsődei csoportban 8 gyermeket gondozunk.

Óvodánk személyi állománya:

6 fő főiskolát végzett óvónő, ebből 1 fő fejlesztő pedagógus és 3 fő német nemzetiségi óvónő, 3 fő szakképzett dajka.

A mini bölcsődei csoportban 1 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka dolgozik.

Az óvodai és általános iskolai élelmezésről 1 fő élelmezésvezető-óvodatitkár, 2 fő szakképzett szakács.

Óvodai programunk "Fogjuk a kezéd" a Freinet szellemiség és a német nemzetiségi kétnyelvű nevelés kiemelt feladataira épít.

- Az óvodás gyermeket emberhez méltó, jogok és a gyermeki létehez méltó körülmények illetik meg.
- Óvodánkban a vonatkozó jogszabályok értelmében a családi nevelést segítő, kiegészítő, és korrigáló feladatokat lát el. Tudomásul vesszük, és tiszteletben tartjuk a szülők elsődleges jogait a gyermekükkel kapcsolatos döntésekben és ebben a legjobb szakmai tudásunk szerint, segítőszándékkal, partneri módon támogatjuk őket.
- Óvodás gyermekeinket a szeretet és gondoskodás minden formájával igyekszünk nevelni.
- Elősegítjük a szociális hátrányban lévő és a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek egyéni fejlődési ütemben történő felzárkóztatását.
- Lehetőséget teremtünk a kiemelkedő képességgel rendelkező gyermekek tehetségének kibontakoztatására.

- Valljuk, hogy a fejlesztést csak az adott életkorra jellemző tevékenységgel (játék) és tanulási formával (tapasztalat) lehet hatékony.

Kiemelt feladatként kezeljük a környezeti nevelést, ismételten pályázunk „Zöld Óvoda” címre, illetve Madárbarát óvoda vagyunk. Mindkét programot jól beépítjük mindennapjainkba, hogy ezzel is gazdagítsuk, és élményekhez juttassuk a gyermek személyiségét.

- Lehetővé tesszük a gyerekeknek a többoldalú tapasztalatszerzést, a helyi adottságok teljes körű kihasználását.
- Arra törekszünk, hogy óvodásaink ismerjék és védjék az élő és élettelen környezetüket.
- Gyakoroltatjuk gyermekeinkkel a szabadban, a természetben való viselkedés szabályait.

Mindezek érdekében:

- Megfigyeltetjük a környezetünk növény és állatvilágát.
- Kirándulásokat szervezünk közeli és távolabbi helyekre, megismertetjük az épített környezeti értékeinkkel (tájház, múzeum, színház)
- Bevonjuk óvodásainkat az óvodakert és a csoportszobák növényeinek, állatainak (halak) gondozásába, a téli madáretetésbe.
- Lehetőséget biztosítunk a szelektív hulladékgyűjtésre.
- A természet és környezetvédelem jeles napjait a csoportok tevékenységrendszerébe beépítjük. (Állatok napja, Víz Világnapja, Föld napja, Madarak és Fák napja)
- Bevonjuk a családokat az óvoda környezet és természetvédelmi programjainkba, gyermekeken keresztül formáljuk a szülők szemléletét is.

A környezeti nevelés szorosan összefonódik az egészséges életmódra neveléssel, ezt az alábbi tevékenységekkel valósítjuk meg:

- Zöldség és gyümölcs fogyasztás szülők bevonásával
- Egészséges életmód kialakítása, fejlesztése keretében sokszínű rendezvények évszakonként. (sport nap a szülőkkel, kirándulások, mozgásos játék-délelőttök a gyerekeknek.)
- Jól felszerelt tornaszobánkban napi mozgás lehetőséget biztosítunk speciális eszközeinkkel.
- Sokat tartózkodunk a friss levegőn. Az intézmény udvara jó lehetőséget biztosít a különböző mozgásformák gyakorlására.
- Preventív láb és gerinc tornát beépítjük mozgásos programunkba.

Ugyancsak kiemelt feladatként kezeljük a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. Fontosnak tarjuk a befogadó szemléletmód kialakítását, nem csak a gyermekeknél, de az intézmény valamennyi dolgozójánál is.

Törekszünk a szülőkkel való jó együttműködés megőrzésére, tiszteletbe tartjuk és elfogadjuk véleményüket, mert valljuk, hogy csak így lehet tartalmas nevelő munkát végezni.

Ápoljuk, bővítjük a jól működő kapcsolatainkat, kitűzött céljaink elérése érdekében.

Dolgozóink mindent megtesznek a színvonalas munka megtartásáért.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2014	n.a.	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2015/2016	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2016/2017	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2017/2018	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2018/2019	n.a.	n.a.	-	n.a.	-
2019/2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában, illetve az általános iskolában minden pedagógus feladata a különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása, oktatása, az óvodában ezt a feladatot gyógypedagógusok látják el (logopédus, gyógytornász). A logopédus hetente, a gyógytornász kéthavonta látogat el az Óvodába. A logopédus átlagosan 5-6 gyermekkel foglalkozik, a gyógytornász minden gyermeket felmér és szükség esetén kezelést javasol, ez egy-két főt érint. Az intézményekben tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését megállapodás alapján a Meixner Ildikó EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium, utazó gyógypedagógusai az iskola szakembereivel közösen látják el. Az intézménynek nincs gyermekvédelmi felelőse, iskolapszichológusa.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.
2015/2016	n.a.	n.a.	n.a.
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.
2017/2018	n.a.	n.a.	n.a.
2018/2019	n.a.	n.a.	n.a.
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések nem jellemzőek.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2014/2015	n.a.
2015/2016	n.a.
2016/2017	n.a.
2017/2018	n.a.
2018/2019	n.a.
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az iskola ingyenesen biztosítja a tanulók részére a korrepetálás lehetőségét az informatikai eszközök és internet használatot. Az önkormányzat minden évben a jó tanulókat könyvajándékkal vagy egy szabadidős programmal jutalmazza meg.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
2013. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.	Fejlesztő szakemberek megtartásával új módszerek kidolgozása.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben. A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakkal képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kéri kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű. Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelmzéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlunk hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek – a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben –nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek.

A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország ígéretet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is, a gendermainstreaming szóhasználatát.

A Települési Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén. Mindkét útra szükség van.

Horizontális szemléleten azt is értjük, hogy a többi, a nemek közötti egyenlőség konkrét kérdéskörén kívül eső probléma kezelésekor is tekintettel vagyunk erre: az egészségügyben, az oktatásban, a területfejlesztésben, a roma és fogyatékos emberek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedésekben, a foglalkoztatásban, a gazdaságban, a helyi- és a nagypolitikában és a kultúrában is. Figyelünk rá, tekintettel vagyunk a férfiak és nők eltérő helyzetére és szükségletére, és észrevesszük speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáikat.

A direkt, a nők és férfiak egyenlőségét egy-egy konkrét területen előmozdítani hivatott célzott programok megtervezését és kivitelezését is ez a horizontális szemlélet alapozhatja meg. Az itt következő elemzés néhány kulcsprobléma köré szervezi a tennivalókat: mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges aktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. A nemek egyenlőségének érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

α) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

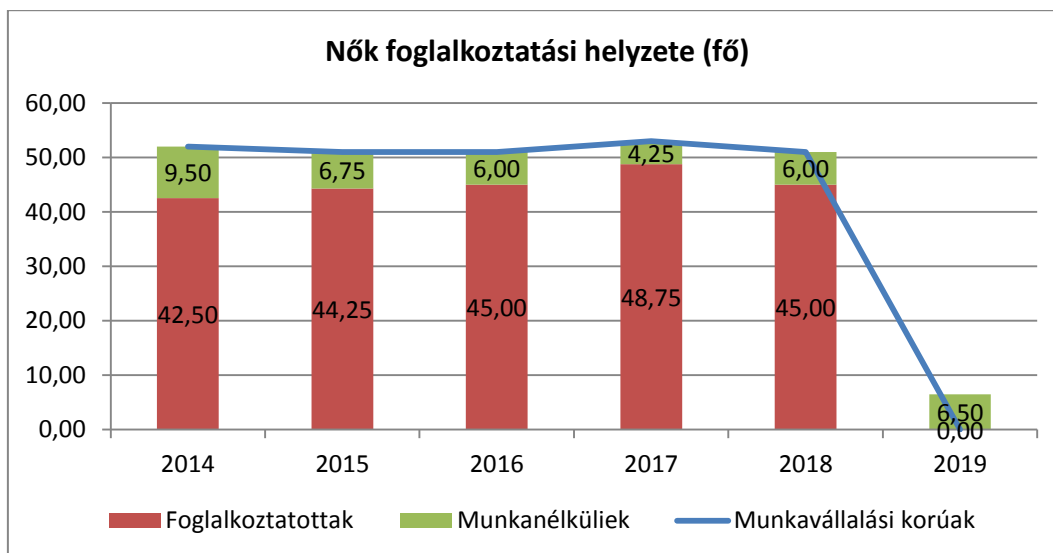
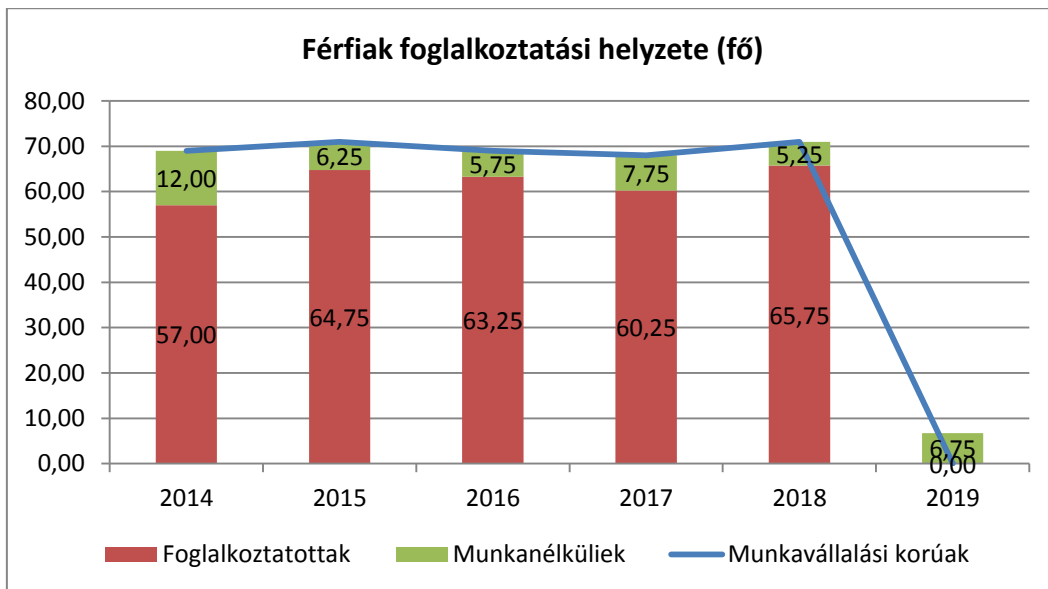
Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében.

Monyoródon a munkanélküliek száma a foglalkoztatottak számához képest nagymértékű, a női munkanélküliek száma kevesebb minden évben, mint a férfi állástalanok száma.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0803)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2014	69	52	57,00	42,50	12,00	9,50
2015	71	51	64,75	44,25	6,25	6,75
2016	69	51	63,25	45,00	5,75	6,00
2017	68	53	60,25	48,75	7,75	4,25
2018	71	51	65,75	45,00	5,25	6,00
2019	n.a.	n.a.	-	-	6,75	6,50

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban mindvégig 51 % maradt.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Monyoródon a nők nem vettek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Az utóbbi években a munkanélküliek száma a település lakóihoz képest alacsony számértéket mutat, valamint az állástalanság rövid ideje miatt a helyi lakosság körében a munkaügyi központok által szervezett foglalkoztatást segítő és képzési programok nem keltették fel a nők érdeklődését. A felmerült álláskeresési problémákat igen rövid idő alatt megoldották a közeli városokban (Pécs, Mohács).

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az országos adatok alapján az alacsonyabb végzettségű nők elhelyezkedési esélyei kisebbek.

A települési adatok alapján, ez Monyoródon szintén hasonló. A település mezőgazdasági környezetben helyezkedik el, ezért az idegenmunkák is jobbra olyan fizikai munkákat jelentenek melyekre a női munkaerő nem alkalmas, így férfi munkavállalókat keresnek. Monyoródon 8 fő alacsony iskolai végzettségű nő található

jobbára nyugdíj közeli életkorral. A felmerült álláskeresési problémákat igen rövid idő alatt megoldották a kapcsolati tőke és rokoni segítséggel a közeli városokban (Pécs, Mohács).

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A településen a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás – lényeges magasabb a nők aránya, mint a férfiaké, százalékosan kifejezve 80%-20% az arány.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. A településről a gyermekek a Szederkényi Óvodába járnak, melyet az önkormányzat kettő másik településsel (Máriakéménd, Szederkény) társulási formában tart fenn. Az általános iskoláskorú gyermekek szintén a Szederkényi Általános Iskolába járnak, melyet 2013. január 1.-étől a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ tart fenn. A településhez a legközelebbi bölcsőde Szederkényben található 8 fő a járásszékhelyen szintén található Bólyban. Bóly Monyoródtól 7 km-re található, a bölcsődei férőhely 2 csoportban összesen 20 fő.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

A családtervezés anya és gyermekgondozási feladatokat a védőnői és a gyermekjóléti szolgálat, valamint a térségben található egészségügyi központok (Pécs, Bóly, Mohács) látják el.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. Monyoródon egy védőnő működik, aki egyben Máriakéménden és Szederkényben is ellátja a védőnői feladatokat.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermek szám	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	1	1
2015	1	2	2
2016	1	3	3
2017	1	2	2
2018	1	2	2
2019	1	3	3

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A **családon belüli erőszak** fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs-élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölött hatalmat - testi, anyagi vagy jogi dominanciát - tud gyakorolni. Családon belüli erőszak helyett használatos a **párkapcsolati erőszak** és **gyermekbántalmazás** elnevezések is. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszennvedőit nemi és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

A családon belüli erőszakra nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és a bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család vagy intim viszony köti-kötötte össze őket. Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakra: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Az egyesült államokbeli Nők elleni erőszak Hivatalának meghatározása szerint: "családon belüli erőszakra beszélhetünk, ha egy kapcsolatban az egyik fél erőszakos magatartást alkalmaz a másik féllal szemben, azért, hogy ezáltal a partnert hatalmában tartsa és felette ellenőrzést és uralmat gyakoroljon." A családon belüli erőszak az Egyesült Királyságban lévő Gyermek és Család Segítő és Támogató Szolgálat meghatározása szerint: "egy intim kapcsolatban az egyik fél a másik fél fölött uralmat és ellenőrzést gyakorol, és ennek magvalósításához erőszakos magatartásokat használ eszközként. Előfordulhat különemű és azonos nemű kapcsolatban is, az erőszak irányulhat a partnerre, gyermekre, más családtagra. Általában fizikai, szexuális, lelki jellegű az erőszak, de hozzátartoznak a fenyegetések, szidalmazások, dolgok elleni erőszakos megnyilvánulások és pénzügyi-gazdasági függőségbe hozás is.

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint:

"A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

Beleértendő, de nem korlátozandó a testi, szexuális és lelki erőszakra, melyet az áldozat a családon belül szenved el, ide értve a bántalmazást, a lánygyermekkel való szexuális visszaélést, [...] a házasságon belüli *nemi erőszakot* [...]" (Deklaráció a Nők Elleni Erőszak Megszüntetéséről, 1993.)

A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai –szexuális-, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, baráti- családi - kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet. A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága (testi sértés, emberölés stb.) alapján lehet elhatárolni. Az erőszak széles skálán mozoghat kezdve a nem személyre irányuló erőszak-formáktól (tárgyak összetörése, rugdosása, háziállatok kínzása) egészen a legsúlyosabb fizikai sértésekig (erőszakos közöszlés, emberölés). A családon belüli erőszak széles körben elterjedt az egész Földön minden kultúrában. Magyarországon bár több nő, mint férfi hal meg a partnerkapcsolatokon belül elkövetett gyilkosságok áldozataként, a családon belüli erőszak áldozatainak többsége férfi. 1997 és 2002 közötti hazai rendőrségi és ügyészségi adatok szerint évente átlag 27 férfi hal meg női elkövetők kezétől, míg 49 nő lesz férfi által elkövetett emberölés áldozata a partnerkapcsolatokon belül. A gyermek áldozatok kétharmada fiú.

Monyoród Község bűnügyi statisztikája alapján a községben elkövetett családi erőszakos cselekmény nem történt az utóbbi években azonban az adatok hiánya nem jelenti egyértelműen, hogy a nem létezik a településen a probléma.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások közvetítése Monyoród Község Önkormányzat feladata. A családok átmeneti elhelyezését a Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás keretén belül működő Gyermek Átmeneti Otthonán keresztül kerül ellátásra. Az átmeneti gondozásra iskolai hiányzás, családi konfliktus, lakhatási problémák, és a szülők szenvedély- betegsége miatt került sor.

Azon családok számára, akik válsághelyzetbe kerültek a Bólyban működő családok átmeneti otthona nyújt segítséget. A 2007. óta működő intézmény 35 férőhellyel rendelkezik. 2016. évben átlagosan 38 főt láttak el, jelenleg 10 család él itt. A családok többsége családi konfliktus, bántalmazás, elégtelen lakhatási körülmények, albérlés fizetési nehézségek, kilakoltatás, uzsorás előli menekülés, szülő szenvedélybetegsége, ill. életvezetési problémák miatt kérte elhelyezését az intézménybe, az alábbi településekről: Alattyán, Máriakéménd, Ócsárd, Bükkösd, Sziebertpuszta, Pécs, Győr, Mohács.

Monyoródról senki sem vette igénybe a szolgáltatást.

Az intézményben dolgozók szakmai hozzáértését támasztja alá az, hogy a 2012. évben kiskorú veszélyeztetése miatt nem került sor se védelembe vételre, se ideiglenes hatályú elhelyezésre.

A település 5-30 km-es körzetén belül további otthonok működnek (Pécs, Máriakéménd).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A képviselő-testület tagjai között - a 2019-es önkormányzati választások után – 4 férfi és 1 nőből áll.

Megállapítható, hogy településen nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. Település zöldhálózatának központi elemeit, folyamatosan szépítjük, bővítjük. A művelődési házban színvonalas programokat, rendezvényeket kínálnak mindazoknak, akik hasznosan kívánják eltölteni szabadidejüket. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, koncertek, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bállok, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magas.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok kialakítása tervszerű felújítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglévő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősekkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akár csak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációnál tapasztaltakhoz. Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősödésről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban. Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszennvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitétt a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népességcsökkenés mellett egy másik kedvezőtlen demográfiai tendencia az időskorúak arányának emelkedése a népességen belül. Az idősebbek részaránya egyre nagyobb a fiatalabb korosztályok részesedésének rovására. Az idősebb lakosoknak nem csak a részaránya növekedett az elmúlt tíz esztendő alatt, hanem számuk is.

Az idősödő társadalom egyik fontos mérőszáma az öregedési index, amely a 60 év felettek és a 19 év alattiak arányát mutatja. Ez az index 2001-ben 0,881 volt és folyamatos emelkedése okán 2050-re várhatóan 1,883 lesz.

A társadalom idősödésének másik fontos mutatója a születéskor várható átlagos élettartam, amely lassan, de folyamatosan növekszik. 2007-ben férfiaknál ez 69,19 év, a nőknél 77,34 év volt. A születéskor várható átlagos élettartamból is következik, hogy a nők életük utolsó éveire társ nélkül maradnak: a 60 éves és annál idősebb nők 50,4%-a, a 70 évesek és idősebbek 66,4%-a özvegy.

A nyugdíjasok között a nemzeti átlagot jelentősen meghaladja az egyszemélyes háztartások aránya. Ezen egyszemélyes háztartások nagy részét alacsony jövedelemmel rendelkező özvegy nők alkotják. Az időskorúak helyzetét negatívan érinti a lakosság kedvezőtlen egészségi állapota is, - a rokkantnyugdíjasok, csökkent munkaképességűek a körükben nagy arányban fordulnak elő. Az idős népesség ezen csoportjainál fokozott a szegénység kockázata.

Önmagát becsüli meg minden nemzedék azáltal, hogy tudomásul veszi: a világ nem vele kezdődött." Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön az egyedül élő idősök aránya 62%.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A KSH prognózisa szerint Magyarországnak, így **településnek is szembe kell néznie az előregedés problémájával**. Évről-évre egyre kisebb létszámú korosztályok lépnek be a munkaerőpiacra, miközben a 60 év feletti korosztály aránya növekszik.

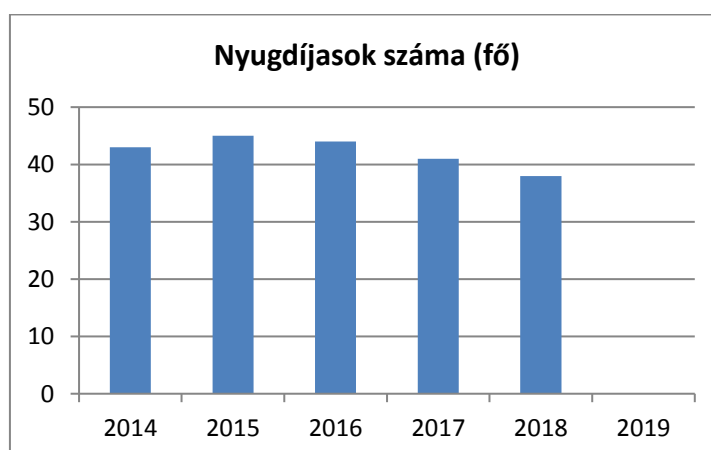
A népesség előregedésének következtében nemcsak a nyugdíjkiadások, hanem az egészségügyi ellátások költségei is gyorsan emelkednek, és **nő a szociális szolgáltatások iránti igény is**. Ennek az igénynek a kielégítéséhez szükséges a szociális ellátórendszer rugalmas reagáló képességének, illetve a családi- és lakókörnyezetben nyújtott szolgáltatásoknak a fejlesztése.

Az idősek nyugdíjai alacsonyak, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény. A szociális étkeztetés keretében az időseknek igény szerint házhoz szállítja az önkormányzat az ebédet. Az idősek nappali ellátása keretében idősek klubja nem működik. A településen nyugdíjas klub sem működik. Az önkormányzat figyelmet fordít az idősekre, évente hagyományosan megrendezi az idősek napját.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	16	27	43
2015	16	29	45
2016	15	29	44
2017	14	27	41
2018	13	25	38
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A munkanélküliségi ráta a térségben meghaladja az országos átlagot. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsökkentési kedvezményben részesülnek. A településen az idősebbek számára is lehetőség az mezőgazdasági tevékenységbe való bekapcsolódás.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkezik. Önkormányzatunk kiemelten kezeli az időseket, és biztosítja az aktív bekapcsolódásukat a közéletbe.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A település falusias környezetben található, a helyi lakosság a házkörűli munkákkal és szőlőműveléssel foglalkoztatódik. A települési kulturális hagyományőrző programjai a helyi civilszervezetek és az önkormányzat szervezésében valósulnak meg. Minden év tavaszán az önkormányzat megrendezi az Idősek Napját, a hagyományos máriagyűdi búcsúra az önkormányzat vállalja a szállítás feladatát, minden évben igen szép számmal vesznek részt az eseményen a Monyoródiak, idén több, mint 30 fő vett részt. Az önkormányzat minden évben megrendezi a hagyományos Antal-napi és Márton-napi búcsút. Az évvégén a karácsonyi ünnepségre kerül sor.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen foglalkoztatás területén történő hátrányos megkülönböztetés miatt nem érkezett bejelentés, panasz.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	21,50	2,50	11,63%	-	n.a.	-
2015	13,00	3,00	23,08%	-	n.a.	-
2016	11,75	2,75	23,40%	-	n.a.	-
2017	12,00	3,75	31,25%	-	n.a.	-
2018	11,25	2,25	20,00%	-	n.a.	-
2019	13,25	4,50	33,96%	-	n.a.	-

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezetek is több szociális intézményt hoztak létre és működtetnek.

Jellemző a települési szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

Az **alábbi alapelvek** mentén állítottuk össze a helyi programot, az abban foglalt célokat és intézkedéseket:

- Az emberek a korral mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.
- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősek.
- Az időszóddal mindinkább az "öt I"-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: Immobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás és az Iatrogénia (az egészségügyi ártalmak Inkontinencia (vizelet-, széklet-tartási problémák)).
- Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai betegek részére nyújtott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátója együttműködik a támogató szolgáltatást, illetve a pszichiátriai betegek részére közösségi alapellátást nyújtó szolgáltatóval.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult

- a) az egyedül élő 65 év feletti személy,
- b) az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- c) a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás székhelye Bólyon található. Idősek ápoló-gondozó otthoni ellátását az önkormányzati fenntartású gondozási központok biztosítják Szederkényben és Bólyban.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 5101)	
		Fő	%
2014	25	n.a.	-
2015	26	n.a.	-
2016	30	n.a.	-
2017	29	n.a.	-
2018	28	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Idősorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Idősorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időseket ellátó bentlakásos intézmények

Az idősök ellátásának döntő szereplői az önkormányzati, kistérségi fenntartású intézmények (1.729 fh.), ugyanakkor jelentős az egyházi (308 fh.) és nem állami fenntartók (620 fh.) szerepvállalása is.

Jellemzően az ellátottak, illetve a várakozók körében jelentős az állapotukból adódóan speciális ellátást igénylők aránya. Az intézményrendszer által nyújtott szolgáltatási struktúra ellátotti igényekhez való hozzáigazítása az elmúlt két évben tovább folytatódott. Továbbra is megoldandó feladatként jelentkezik ugyanakkor a demens, illetve intenzív ápolást-gondozást igénylők speciális ellátása.

Az időseket ellátó intézményrendszer hagyományosan túlterhelt, várakozói listákat működtet. A 2008. január 1-el bevezetésre került szabályozás értelmében az idősothoni ellátás az új bekerülők esetében csak a napi 4 órát meghaladó, illetve – a külön jogszabályban meghatározott – egyéb körülményeken alapuló gondozási szükségletet igazoló szakvélemény alapján nyújtható. A napi 4 órát el nem érő gondozási szükséglettel rendelkezőket a települési önkormányzatoknak, illetve társulásaiknak kell ellátniuk az alapellátás keretében. A megyei önkormányzat és a Komlói Szociális Ellátó Centrum Kht. közötti, 2001-ben megkötött ellátási szerződés értelmében, a kht. fenntartásában működő komlói Mecsek Szíve Idősek Otthona 30 férőhelyen biztosított ápoló, gondozó otthoni ellátást a megyei igénylők számára. Az intézményi ellátás iránt a megyei igénylők részéről jelentkező egyre növekvő igény kielégítése érdekében a megyei önkormányzat a fenntartó Kht-ban törzstőke emeléssel járó törzsbetét vásárlása mellett döntött, s 2005. decemberében a társaságban 46,9%-os tulajdonrészt szerzett. Ehhez kapcsolódóan módosításra került a 2001-ben kötött ellátási szerződés, melynek értelmében a Kht által fenntartott idősök otthonában a megyei önkormányzati feladatot ellátó férőhelyek száma 30-ról minimum 50-re növekedett.

Ellátási szerződés értelmében megyei önkormányzati feladatot lát el – a működési engedélyeztetést követően – a CentomillaKht fenntartásában lévő, 40 férőhelyes Magyarbólyi Idősek Otthona.

2007-től két, korábban megyei fenntartású intézmény – az Időskorúak Otthona (Szederkény), és az Időskorúak Otthona (Komló-Mecsekjányosi) – a SZOCEG Kht. fenntartásában végzi a megyei önkormányzati feladat ellátását. Az új fenntartó a megyei önkormányzattal kötött megállapodás szerint látja el a feladatot. 2008. február 4-én került átadásra a Baranya Megyei Önkormányzat és a TÁMASZ Alapítvány közös EU-s forrásból finanszírozott pályázati programja keretében kialakított pécsi TÁMASZ – PONT Nappali Centrum. A konzorciumi partnerség keretében kötött megállapodás szerint a TÁMASZ Alapítvány a fenntartásában működő teljes intézményi struktúrában biztosítja a megyei illetőségű hajléktalanok ellátását.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település lakossága a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Településünkön, mint fentiekből is kitűnik biztosítottak és elérhetőek az esélyegyenlőség szempontjából legfontosabb közszolgáltatások. A településen mozgó postai szolgáltatás áll rendelkezésre.

A közművelődési szervezetek rendezvényeinek kulturális sokszínűsége a hagyományápolásra és új értékek teremtésére épül. A programok szervezésével, valamint közösségek létrehozásával céljuk a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építése, civil szervezetek és egyéni kezdeményezések fogadása, támogatása és az együttműködés révén az információ áramlásának biztosítása.

A Művelődési Ház a kulturált szabadidő eltöltését az alábbi területeken biztosítja:

- olvasás
- információhoz való hozzáférés
- helytörténeti hagyományok
- környezeti kultúra
- ünnepi rendezvények
- alkalmi, időszakos rendezvények.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2014	1	n.a.	n.a.	1
2015	1	n.a.	n.a.	1
2016	1	n.a.	n.a.	1
2017	1	n.a.	n.a.	1
2018	1	n.a.	n.a.	1
2019	1	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságára nézve adattal nem rendelkezünk. Az önkormányzat irodáiban lehetőség van ingyenes internethez hozzáféréshez a település lakóinak így az idősebb korosztálynak is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A települési kulturális hagyományőrző programjai a helyi civilszervezetek és az önkormányzat szervezésében valósulnak meg. Minden év tavaszán az önkormányzat megrendezi az Idősek Napját, a hagyományos máriagyűdi búcsúra az önkormányzat vállalja a szállítás feladatát. Az önkormányzat minden évben megrendezi a hagyományos Antal-napi és Márton-napi búcsút. Az évvégén a karácsonyi ünnepségre kerül sor.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok –köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre. Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon. A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

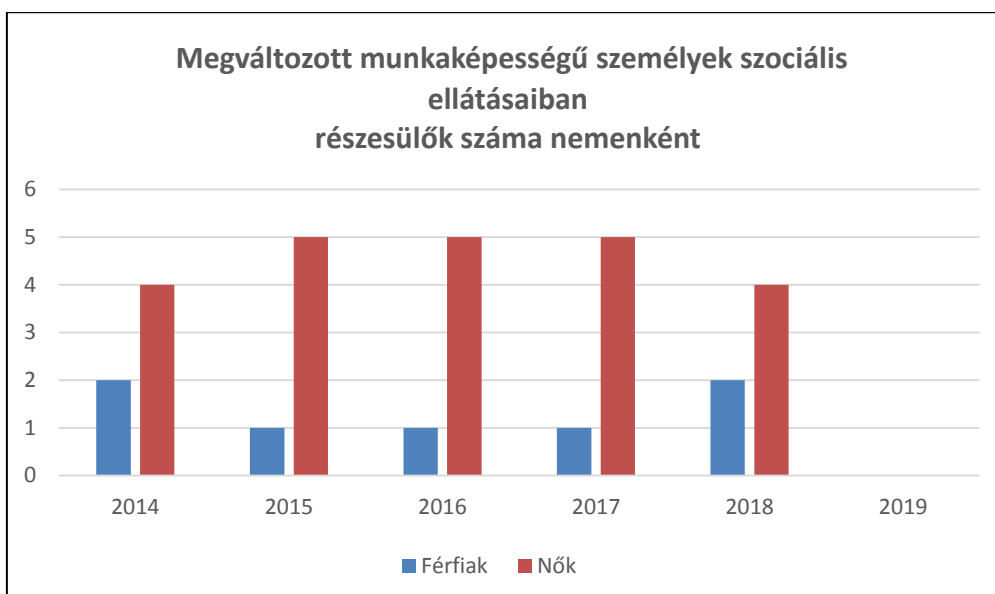
- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
 - a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
 - hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 10%-uk szenved.
 - Az egyéb fogyatékossgban szenvedők aránya 21,6%
- (Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékossgügyi Programról)

Monyoródon a helyi ismeretek alapján egy 77 éves kerekesszékes férfi, illetve egy gyengén látó 70 éves nő él.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 6301)	Összesen
2014	2	4	6
2015	1	5	6
2016	1	5	6
2017	1	5	6
2018	2	4	6
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága nem megoldott a településen. A községben található vegyesbolt és kocsma, mint munkahely csekély számú és fogyatékkal élők alkalmazása nem lehetséges.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén nincs adatunk bejelentés nem történt.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok a településen nincsenek.

A falugondnoki szolgálat biztosítja van a fogyatékkal élők számára, az egészségügyi intézményekbe eljutást elősegíti.

A falugondnok kiemelt feladata az igénybevevők részére a napi egyszeri meleg étel éthordóban történő házhoz szállítása.

Az ellátottak köre: 10-15 fő ellátott személy, azok, akik szociálisan rászorultak, illetve koruk vagy egészségi állapotuk miatt nem képesek gondoskodni a legalább napi egyszeri meleg étkezéstről, valamint az alapvető élelmiszerek beszerzéséről.

A házi segítségnyújtás keretében a falugondnok azon feladatokat látja el, amelyek kívül esnek a képezített gondozók által végezhető feladatok (etetés, gyógyszerelés, személyi higiénia biztosítása, egészségügyi ellátások stb.) körén.

Az ellátottak köre: 10 fő feletti ellátott személy, koruk és/vagy egészségi állapotuk miatt rászoruló azon személyek, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és mások róluk nem gondoskodnak.

A falugondnok segítséget nyújthat a rászorultak fizikai erejét és/vagy mozgásképességét meghaladó feladatok megoldásában:

- ház körüli, szakképesítést nem igénylő feladatok (villanykörte, gázpalack, zár stb. cseréje),
- kisebb, speciális szakértelmet nem igénylő javítások,
- nehezebb tárgyak mozgatása, hó eltakarítás, fűnyírás (szükség esetén közhasznú munkások bevonásával)
- a napi életvitel fenntartásához szükséges alapvető élelmiszerek, vegyi áruk, fogyasztási cikkek stb. beszerzése. A falugondnok a bevásárlási kérelmeket írásban rögzíti, a vásárlás igénylőjétől előleget vesz át, és a kért árucikkeket helyben vagy az útja során érintett más településen vásárolja meg. A vásárlásról köteles nyugtát kérni, és a vásárolt árucikkekre az igénybevevőtől kapott készpénzzel a bizonylat átadásával – a beszerzett áru átadásával egyidejűleg! – elszámolni.

Közreműködés a közösségi és szociális információk szolgáltatásában. A szociális biztonság megteremtéséhez és a helyi közösségi életbe való bekapcsolódáshoz szükséges információk eljuttatása a település lakói számára. A falugondnok feladata: a helyben vagy a legközelebbi település(ek)en elérhető szolgáltatások igénybevételeire vonatkozó információforrások és információk felkutatása, és a lakosság ezek alapján történő tájékoztatása.

Az ellátottak köre: 1-30 fő ellátott személy, a közösségi és szociális ellátásokra vonatkozó információkat igénylők.

A falugondnok fontos feladata A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott szociális alapszolgáltatások, valamint a gyermekjóléti szolgálat igénybevételehez nyújtott segítség, az ezen intézményekkel, szakemberekkel való folyamatos kapcsolattartás, igény esetén a szakemberek szállítása.

A falugondnok munkája során folyamatosan figyelemmel kíséri a lakosság, és különösen a veszélyeztetett családok életkörülményeit. Észlelnie kell a veszélyhelyzeteket, a különböző szenvedélybetegségeket (alkohol, drog stb.). Különös figyelemmel kell lennie a gyermekek helyzetére, az esetleges gyermekbántalmazásra, a családon belüli erőszakra. Amennyiben ilyen esetek tudomására jutnak, azonnal köteles tájékoztatni a fenntartót, hogy a szükséges intézkedésekre (megelőzés, kríziskezelés) sor kerülhessen.

A falugondnok részt vesz a veszélyhelyzetek elhárítását célzó intézkedésekben (otthonba szállítás, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal való együttműködés, a krízishelyzetben lévő családok szakemberekkel történő látogatása).

A jelzőrendszer elemeként figyelemmel kíséri a magányosan élőket, esetleges egészségromlásukról tájékoztatja a háziorvost. Amennyiben azt tapasztalja, hogy önmagukról saját háztartásukban már segítséggel sem képesek gondoskodni, jelzi az ellátás szükségességét a fenntartónak ill. a szociális intézményhálózat munkatársainak. A magatehetetlen személyek esetében gondoskodik a hozzátartozók értesítéséről, a kórházba vagy otthonba került egyedülálló falusi lakosokat látogatja.

A szállítási szolgáltatás a rászorult lakosok, hozzátartozóik jelzése vagy a falugondnok bejelentése alapján vehető igénybe.

Az ellátottak köre: havonta legalább két alkalommal, a településen élő szociális, egészségügyi és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás segítése. A feladat három fő területet érint: a betegek háziorvoshoz és egyéb egészségügyi intézménybe szállítását, valamint a gyógyszerek kiváltását, illetve a gyógyászati segédeszközök beszerzését.

A falugondnoki szolgálat alapfeladata, hogy a településen élő betegek minél gyorsabban jussanak el a megfelelő orvoshoz, jussanak gyógyszereikhez.

A szállítási feladatot igény szerint kell ellátni, indokolt esetben a saját településen belül is. A településen kívüli betegszállítás esetén alkalmazkodni kell a rendelési időkhöz és a betegek számára előírt időpontokhoz. A

fertőző betegek szállításánál különösen körültekintően kell eljárni. A falugondnok a betegszállítás tekintetében kompetenciáját nem lépheti át, a sürgősségi betegszállítást nem helyettesítheti. Kizárólag járóbeteg-szállítást végezhet, kivéve, ha a mentő kihívására – vagy megérkezésére nincs lehetőség. A járóbetegek falugondnoki gépjárművel történő szállításához nincs szükség ÁNTSZ-engedélyre, tekintve, hogy ez szerepel a falugondnoki szolgáltatás alapfeladataiban, amelyet a többször módosított 1/2000-es SzCsM-rendelet tartalmaz.)

A betegszállítás biztonságos megoldása érdekében a falugondnoknak rendelkeznie kell az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretekkel.

A falugondnok munkájával hozzájárul a lakosok egészségi állapotának megőrzéséhez azáltal is, hogy aktívan részt vesz a betegségmegelőző tevékenységek, akciók szervezésében, tájékozódik és tájékoztatja a lakosságot a szűrővizsgálatok lehetőségéről, helyszínéről, időpontjáról.

Az ellátottak köre: Betegek, mozgáskorlátozottak, kismamák, kisgyermekes családok, idősek, akik számára a közlekedés elsősorban egészségi állapotuk, életkoruk, egyéni élethelyzetük és szociális helyzetük miatt nehézséget okoz.

Gyermekszállítás, óvodások, iskolások, fiatalok szállítása. A tömegközlekedés hiányosságai miatt és a gyermekek biztonságos közlekedése érdekében a falugondnoki gépjármű részt vesz a gyermekek szállításában. A gyermekszállítási feladatok egyik része a tankötelezettség megoldásában történő segítségnyújtás, másik része pedig az aprófalvakban, tanyákon élő gyermekek esélyegyenlőségét biztosító szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése (logopédiai és egyéb fejlesztő foglalkozások, úszásoktatás, zenetanulás, néptánc, sportolási lehetőségek, színház, bábszínház, mozi). Ide tartozik a gyermekek iskolai rendezvényekre, versenyekre, ünnepségekre való szállítása is.

Az ellátottak köre: alkalomszerűen 6-8 fő a tankötelezettségi korba tartozó óvodás, iskolás gyermekek, fiatalok.

A falugondnoki szolgálat egyik fő célja a településen élők életminőségének javítása. Ez jelenti a helyi társadalom demokratikus működéséből fakadó élénk közéletet, civil szervezetek létét és működését, amit a szolgálat fenntartója támogathat. A feladat elvégzésében nagy szerepe van a falugondnoknak, aki ismeri a település lakóit és szükségleteit, élvezi bizalmukat, és könnyen aktivizálható kapcsolatrendszerrel kell rendelkeznie. E feltételek megléte esetén lehet a helyi közélet motorja, illetve a közéleti események szervezője. Feladatainak egy része a gépjárművel történő szállítás (helyi egyesületek, dalárda, nyugdíjasok, sportolók, illetve a rendezvényekre más települések közösségei, valamint a rendezvényekkel kapcsolatos beszerzések, helyszín biztosítása, berendezése stb.) megoldása. A feladatok más része a rendezvények szervezésével, népszerűsítésével kapcsolatos.

A falugondnok tevékenysége a településen kívüli közösségi, kulturális események szervezésére is kiterjed, azoknak rendszeres szervezője lehet: színházlátogatás, nyugdíjasok kirándulása, gyógyfürdőbe, egyházi eseményekre (búcsú) történő szállítás.

Az ellátottak köre: rendszeresen, a település lakosai, közösségei.

Egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása. Segítségnyújtás a lakosság hivatalos ügyeinek intézésében, amely történhet a szolgáltatást igénylők adott hivatalokba, intézményekbe történő szállításával, illetve az ügyek falugondnokok által történő elintézésével. Ide tartozik a különféle ügyek elintézéséről (milyen ügyben hova kell fordulni, hol, milyen dokumentumokat kell beszerezni ill. benyújtani) való tájékozódás és tájékoztatás is.

Az ellátottak köre: hetente legalább kétszer, a település lakosai, közösségei.

A falugondnok munkája során köteles a lakosságot érintő gondokat az önkormányzat felé tolmácsolni, valamint az önkormányzat intézkedéseit a lakossággal megismertetni, és a visszajelzéseket továbbítani. Feladatellátása során rendszeres kapcsolatban van a lakossággal, problémáikat, kéréseiket meghallgatja.

Az önkormányzati munkát segíti a hivatal leveleinek, szórólapjainak kézbesítésével, a hirdetmények hirdetőtáblára történő kihelyezésével.

Egyéb lakossági szolgáltatások biztosításában való közreműködés. Olyan feladatok tartoznak ide, amelyek közvetlenül egyik korábban felsorolt feladathoz sem tartoznak:

Napi beszerzések: a mindennapi megélhetéshez szükséges áruk (pl. alapvető élelmiszerek beszerzése és házhoz szállítása)

Nagybevásárlás: az igénybevevők bevásárlóközpontokba való eljuttatásával vagy – megbízásuk alapján – a falugondnok által történő nagyobb tételben történő egyidejű beszerzések, melyek egyik célja az ellátottak korlátozott anyagi lehetőségeinek kímélése a nagybani bevásárlással elérhető megtakarítással (nyáron cukor- és gyümölcsbeszerzés, pl. „szedd magad akciók” helyszínére szállítás, télen a disznóvágással kapcsolatos beszerzések, ünnepi bevásárlások (karácsony, szilveszter, húsvét).

A saját fogyasztás céljára háziállatot tartó lakosok számára táp, állatgyógyszerek és az állattartáshoz szükséges egyéb eszközök, gépek beszerzése és házhoz szállítása.

Tartós fogyasztási cikkek, háztartási és mezőgazdasági kisgépek szervizbe szállítása.

Az ellátottak köre: Heti 2 alkalommal, azok a rászorultak, akik a fenti szolgáltatásokat igénylik, s azok teljesítéséről más módon nem tudnak gondoskodni, illetve az számukra aránytalan terhet jelentene.

A falugondnoki szolgálat egyik legfontosabb célcsoportja az időskorúak köre, a számukra nyújtott szolgáltatások elsőbbséget élveznek. Cél, hogy megkapják azon segítő szolgáltatásokat, amelyek révén minél hosszabb ideig otthonukban, megszokott lakókörnyezetükben élhessenek, és – egészségi állapotuk függvényében – legyen lehetőségük a helyi köz- és kulturális életben, programokban is – aktívan részt venni.

A falugondnoki szolgálat a falugondnoki gépjárművel a személyes szociális segítségnyújtást végezve egyúttal részét képezi annak a közlekedési rendszernek, amelynek révén a helyi lakosság általános szükségleteinek kielégítését az emberek szállításával segíti. Településenként, a földrajzi és tömegközlekedési adottságtól függően változó mértékben a falugondnoki szolgálat közreműködik a településen élők tömegközlekedéshez való hozzájutásában.

A tömegközlekedés elégtelensége (ritka járatok, vasútállomások és a volánbuszok megállóinak távolsága) okot adhat a falugondnoki tevékenységi kör közlekedési szolgáltatásokkal történő bővítésére. A falugondnoki szolgálat menetrendszerű járatot nem üzemeltethet, a tömegközlekedéshez való csatlakozás biztosítása az alapfeladatokat nem akadályozhatja. A közlekedési szolgáltatásokhoz való kapcsolódás az egyedi eseteket preferálja (késői járatokhoz, iskolások közlekedéséhez való igazodás).

A szolgáltatást igénybe vevő:

A település rászorult lakosai, akik számára a közlekedés más módon történő megoldása aránytalanul nagy terhet jelentene.

A feladatellátás módja:

A fenntartó utasításai alapján, összehangolva az alapellátási feladatokkal.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2014. évben 7 fő), az időskorúak járadékában (2020. évben 0 fő).

Fogyatékkal élőket ellátó bentlakásos intézmények

A fogyatékkal élők számára bentlakásos intézményi férőhelyeket biztosító ellátórendszer meghatározó szereplője továbbra is a megyei önkormányzat. A 800 férőhelyből 648 négy megyei fenntartású intézményben található, továbbá ellátási szerződés alapján megyei feladatot lát a Mohács Város Önkormányzata által fenntartott Pándy Kálmán Otthon 64 fogyatékkal élőket fogadó férőhelyén. A rendszer 800 férőhelyének kihasználtsága továbbra is 100%-os, a várakozói ráta 10% alatti.

A lakóotthoni férőhelyek aránya pusztán 10%, amely továbbra is jelentősen elmarad az ellátotti igényektől. Jellemző a nagy létszámú, nem célépületekben történő intézményi elhelyezés.

Nappali ellátásban nem részesült 2019-ben fogyatékos személy.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Pszichiátriai betegeket ellátó bentlakásos intézmények

A pszichiátriai betegek bentlakásos ellátását három intézmény biztosítja 262 férőhelyen. A megyei önkormányzat szerepe itt is meghatározó, a fenntartásában működő helesfai intézmény mellett az említett mohácsi Pándy Kálmán Otthon a pszichiátriai betegeket fogadó férőhelyeinek 80%-án szintén megyei feladatot lát el. A Baranya Megyei Önkormányzat és Mohács Város Önkormányzata által 1995-ben megkötött Ellátási Szerződés értelmében a fogyatékos személyek és pszichiátriai betegek bentlakásos intézményi ellátását biztosító 160 férőhelyes **mohácsi Pándy Kálmán Otthon** férőhelyei 80%-án (128 fh.) a megyei önkormányzat feladatait látja el. Az intézmény a szerződés értelmében ezen férőhelyszámot a megye egész területéről érkező igénylők számára tartja fenn.

A férőhelyek kihasználtsága továbbra is 100%-os, a várakozói ráta 20 % feletti.

A lakóotthoni férőhelyek aránya 14%, amit bővíteni szükséges.

Szenvedélybetegeket ellátó bentlakásos intézmények

A szenvedélybetegeket ellátó bentlakásos intézményrendszer két, viszonylag jól elkülöníthető komponensből áll:

- a főként drogbetegeket ellátó, rehabilitációs profilú, nem állami fenntartók által működtetett intézmények, illetve
- egy, főként alkoholbetegeket ellátó ápolási-gondozási profilú, megyei önkormányzati fenntartású intézmény.

A **főként drogbetegeket ellátó** 4 intézmény 80 férőhelyének kihasználtsága 100%-os. Rehabilitációs szerepüket betöltik, az ellátottak 5 éven belül elhagyják a rendszert. Ellátási körzetük országos, így a regionális együttműködés tekintetében Baranya megye e területen férőhelykínálattal bír. Szenvedélybetegek számára 1 lakóotthon működik a megyében, 12 férőhellyel.

A **főként alkoholbetegeket ellátó**, megyei önkormányzati fenntartásban működő, szenvedélybetegeket ellátó Boróka Otthon rigópusztai telephelye 80 férőhelyének kihasználtsága változatlanul 100%-os, a várakozói ráta 29%-os.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakpolitikai lépéseket. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is

a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekben túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni. A 2009. év legnagyobb fogyatékosági sikere kétségkívül az, hogy – bő egy éves előkészítő munka után – az Országgyűlés 2009. november 9-i ülésén 359 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényt, amely szintén az Egyezményben foglaltak teljesítése érdekében történt. A jelnyelvi törvény a siket, nagyothalló és siketvak emberek úgy nevezett nyelvi jogainak deklarálása mellett a hazánkban 6 éve működő ingyenes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogi szabályozását is tartalmazza. Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé. Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon. Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rációznak az erőfeszítésekre. Ahelyett, hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége megtörtént az önkormányzatai hivatal akadálymentes.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége biztosított.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen található munkahelyek az önkormányzati fenntartású munkahelyeket nem számítva akadálymentesek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítése megtörtént.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.)

A fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások a településen nem állnak rendelkezésre, azok elsősorban a megyeszékhelyen vehetők igénybe.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A pozitív diszkrimináció iránt igény nem merült fel a településen. Fogyatékkal élők nem kértek segítséget az önkormányzattól.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

A településen a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Az egyházak részt vesznek pályázatainkon, a nagy felújításokat is anyagilag támogatjuk.

A civil szervezetek tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

Látható, hogy sokrétű a civil társadalom, a közfeladatok ellátásában 85 civil szervezet vesz részt:

- az oktatás-nevelés terén a közfeladatot ellátó szervezetek száma
- a közrendet, közbiztonságot támogató szervezetek száma
- az örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén tevékenykedő szervezetek száma:
- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek száma:
- egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató közszolgáltató szervezetek száma:

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen nincs nemzetiségi önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Bólyi Szociális és Gyermekejóléti Társulást alapító települések a döntésük alapján 2013 júniusát követően is a települési szociális idős, és gyermekejóléti feladatokat a kistérségi intézményeken keresztül látják el.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs ilyen a településen.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az érintettek meghívása a képviselő testület ülésére. Szervezetek tájékoztatása, folyamatos kapcsolattartás elektronikus, írásos és személyes formában. Szakmai fórumok tartása az érintett szervezeteknek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Véleményezési eljárás kialakításával folyamatos lakossági és szervezeti kontroll fenntartása. A lakosság és a szervezetek véleményének beépítése az eljárási folyamatokba. Lakossági közmeghallgatás, lakossági tájékoztatás hirdetőfalon, önkormányzati hivatal hirdetőtábláján. Az önkormányzat honlap címe: www.monyorod.ekisterseg.hu.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	A szegénység megelőzése, hatásának mérséklése.	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.
	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.
	Lakossági adósságállomány újratemelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
	Települési állampolgárok egészségügyi állapota rossz.	Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.
	Digitális írástudás hiánya.	Szolgáltatások bővítése.
Gyermekek	Egységes fogalomrendszer hiánya.	Rendszeres szakmai találkozók.
	A köznevelési rendszer átalakítása.	Új módszerek, eljárások.
	Veszélyeztetettség tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.	Programok szervezése, szakemberek képzése.
	Települési demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma.	Feltöltöttségi, kihasználtsági mutatók vizsgálata.
	Kérhető ellátásokról információhiány.	Szülők tájékoztatása.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése.
	Morbidity statisztika adatai nem jók.	Szociális, egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése.
	Gyakran válnak áldozattá.	Tájékoztatás és megelőzés, közbiztonság javító intézkedések.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
	Társadalmi sztereotípiák eloszlása.	Nyilvánosság eszközeinek bővítése.
Nők	Tartós munkanélküliség arányának csökkentése.	Képzési programok körének szélesítése.
	gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	a GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
	magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, tervszerű felújítása.

Fogyatékkal élők	Az elszigeteltség hatásának enyhítése.	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.
	Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Akadályok folyamatos, ütemezett megszüntetése.
	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk(eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Munkaügyi Központ Járási Kirendeltsége Nemzetiségi Önkormányzat, Polgármester
	2.Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szociális Kerekasztal tagjai, Polgármester
	3. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szociális Kerekasztal tagjai
	5.Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szociális Kerekasztal tagjai
	6.Kezdeményezés.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Nemzetiségi Önkormányzat
	7.Nyilvánosság erősítése.	Nemzetiségi Önkormányzat Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Polgármester
	8. Képzések bővítése	Nemzetiségi Önkormányzat Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Polgármester
Gyermekek	1.Rendszeres szakmai találkozók.	jelzőrendszer tagjai
	2.Új módszerek, eljárások.	jelzőrendszer tagjai

		Nemzetiségi Önkormányzat Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	3.Programok szervezése, szakemberek képzése.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	4.Feltöltöttségi, kihasználtsági mutatók vizsgálata.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Polgármester
	5.Szülők tájékoztatása.	Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Polgármester
Idősek	1.Szociális, közművelődési szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó Polgármester
	2. Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Polgármester Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	3.Tájékoztató és megelőzés.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	4.Generációs programok szervezése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek oktatási intézmények Polgármester,
	5.Nyilvánosság eszközeinek bővítése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Polgármester Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
Nők	1.Képzési programok körének szélesítése.	Munkaügyi Központ, Polgármester
	2.Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	Idősekkel, nők esélyegyenlőségével foglalkozó civilszervezetek, Polgármester Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	3.Napközbeni ellátás szervezése.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Polgármester Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	4.Elmagányosodás megelőzése.	jelzőrendszer tagjai Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Polgármester Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
Fogyatékkal élők	1.A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele.	Idősekkel foglalkozó civilszervezetek Polgármester Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás

		Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	2. Akadályok megszüntetése.	Polgármester Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	3. Ellátásukban résztvevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	Szociális Kerekasztal tagjai Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Fogyatékkal élőkkel foglalkozó civilszervezetek Polgármester Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó
	4. az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel segítése.	Egészségügyi Szolgálat Bólyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás Szociális Kerekasztal tagjai Polgármester Szederkényi Közös Önkormányzati Hivatal szociális előadó

Jövőképünk

Az Önkormányzat legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Szociális kerekasztal létrehozása	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése Szociális és egészségügyi szakemberek célcsoportokkal való együttműködésének megteremtése.	A célcsoport érdekeiben megfelelő kommunikáció és együttműködés kialakítása a szakemberek között.	Monyoród Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Monyoród Község Közép- és hosszútávú Gazdasági Stratégia	Szociális kerekasztal	polgármester	2022.04.01.	Szakmai együttműködések száma, gyakorisága.	Szervezés (humán erőforrás biztosítása)	Folyamatos szervezés és motiváció fenntartása.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Szakmai fórum létrehozása	A gyermekekkel foglalkozó szakemberek közötti együttműködés erősítése, szakmai találkozók szervezése.	A szakmai jelzőrendszer illetve az oktatási intézmények közötti szorosabb kommunikáció, együttműködés létrehozása annak érdekében, hogy a gyermekeket érintő problémákra a lehető leggyorsabb és legmegfelelőbb intézkedések szülessenek.	Monyoród Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Monyoród Község Közép- és hosszútávú Gazdasági Stratégia	Szakmai kerekasztal létrehozása.	polgármester	2022.09.01.	A jelzőrendszer hatékonyabb működése.	Az önkormányzat biztosítja a fórum létrehozása és szervezésére 1 fő önkormányzati alkalmazott biztosítása.	Szervezési folyamatok fenntartása.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Családi napközi létrehozása	A kisgyermekes illetve gyermeküket egyedül nevelő nők gyermekeinek	A rugalmas alkalmazkodással a nők munkapiaci	Monyoród Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Monyoród Község	Családi napközi létrehozása.	polgármester	2023.01.15.	5-7 fővel működő családi napközi működési engedélye.	Pályázat.	Állami normatíva, pályázatok.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		elhelyezése, a munkaerőpiachoz való rugalmas alkalmazkodás érdekében.	elhelyezkedését elősegítsük.	Közép- és hosszútávú Gazdasági Stratégia						
IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	A településen a nemzedékek közötti kapcsolat terén egyre nagyobb a távolság, szükséges lenne a generációk közötti kapcsolat erősítése.	A fiatal és az idős generáció közötti eltérő tudás hasznosítása önkéntes segítségnyújtáson keresztül.	Monyoród Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Monyoród Község és Közép- hosszútávú Gazdasági Stratégia	Az idősebb korosztály tudásának (sütés, főzés, kerti munka, kulturális örökség), illetve a fiatalok tudásának (informatikai jártasság, ügyintézés, fizikai munka) cseréje, melyből mindkét korosztály hasznosítani tud anyagi ráfordítás nélkül.	polgármester	2022.05.05.	A közösségi programok, együttműködések, együttlétek számának növekedése.	Humán erőforrásra van szükség, koordinálni kell a kölcsönös együttműködést.	Az információ megfelelő áramlása.
2	A nyári betörések megelőzése	A kisebb településeken az egyedül élő időskorúak kiszolgáltatottá válnak, nagyobb eséllyel válnak áldozatává.	Csökkenteni kívánjuk az idősek kiszolgáltatottságát és a betörések számát.	Monyoród Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Monyoród Község és Közép- hosszútávú Gazdasági Stratégia	Önkéntes járőrszolgálat létrehozása.	polgármester	2022.06.15.	A betörések számát 0-ra csökkentjük.	A humán: az önkéntes munka, pénzügyi: az önkormányzat biztosítja, a technikai: autó.	Az önkormányzat folyamatosan biztosítja a pénzügyi feltételeket.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítése	A közterületek és a járdák akadálymentesség szempontjából nem megfelelőek,	A mozgássérültek, illetve mozgásában korlátozott személyek számára a közlekedés	Monyoród Község Önkormányzati Szociális Rendelete, Monyoród Község	Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítése.	polgármester	2023.03.10.	Közösségi közlekedés, járdák, parkok 100 %-os akadálymentesítése.	Pályázat.	Karbantartás, pályázatok.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		mozgássérültek, illetve mozgásában korlátozott személyek számára az ezen való közlekedés nehezen megoldható.	zavartalan biztosítása.	Közép- és hosszútávú Gazdasági Stratégia						

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

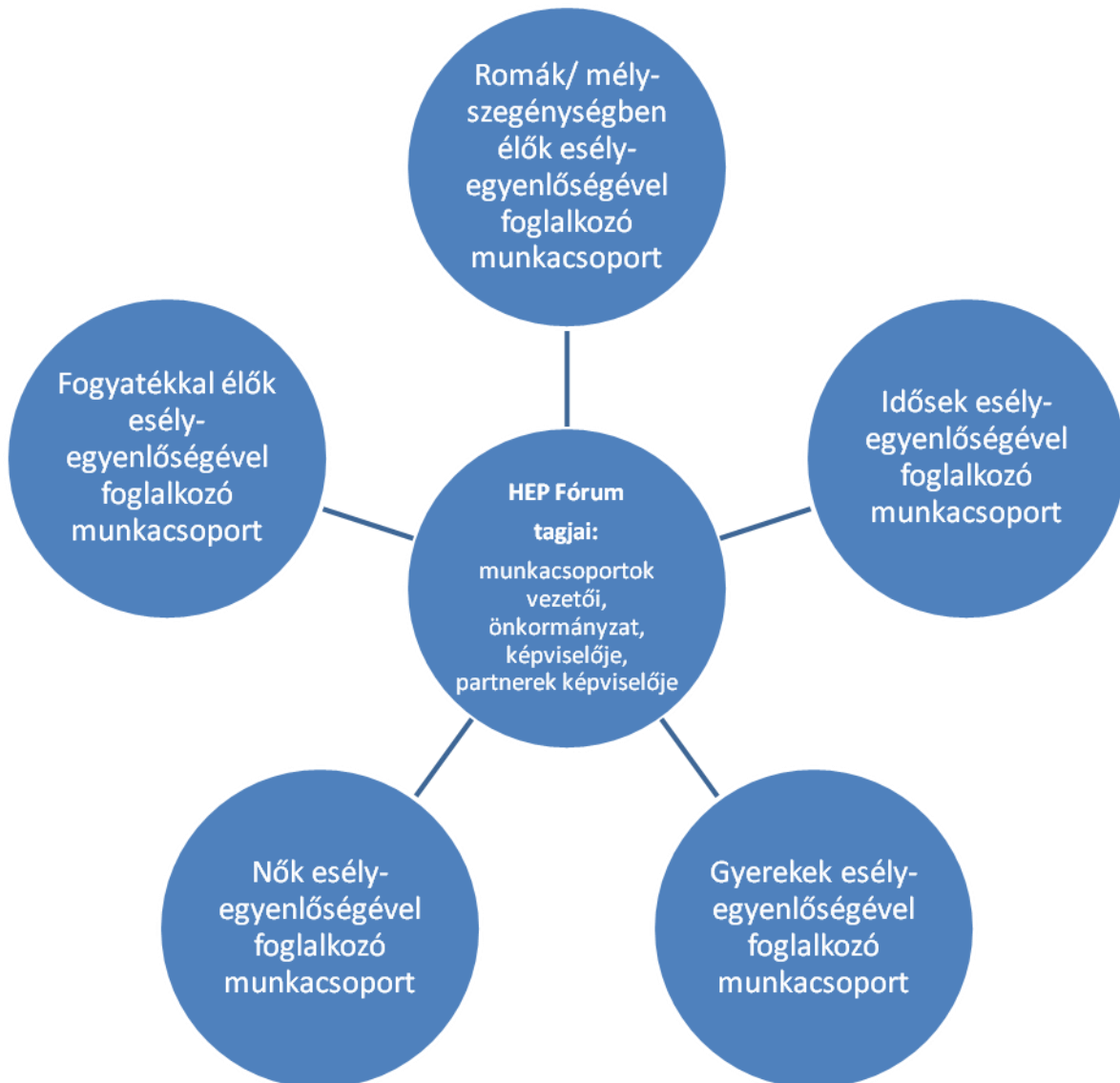
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Monyoród község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Monyoród község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 15/2020.(06.11.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: 2020. június 11

Aláírás

A Monyoródi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

15./2020. (06.11.) számú határozat

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Korm. rend. alapján alkalmazandó, a katasztrófavédelemről szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésben foglalt hatáskörömben eljárva, Monyoród Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját (melynek része az Intézkedési Terv) elfogadtam.

Határidő: 2020. június 30.

Felelős: polgármester

Sidi
Simon Gábor
polgármester

